

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**ZPŮSOBY PŘEKONÁVÁNÍ VYBRANÝCH
ZÁMKOVÝCH SYSTÉMŮ V RÁMCI
KRIMINÁLNÍHO JEDNÁNÍ**

Autor práce: Marcel Šlechta, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: JUDr. Milan Kocík, MBA

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2023

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 6, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Marcel Šlechta, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: Příbram

Název bakalářské práce: Způsoby překonávání vybraných zámkových systémů v rámci kriminálního jednání

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Methods of Overcoming of Selected Locking Systems in the Context of Criminal Conduct

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, včetně titulů): JUDr. Milan Kocík, MBA

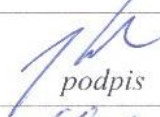
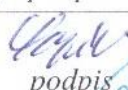
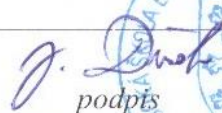
Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): říjen 2022

Cíl bakalářské práce:

Primárním cílem bakalářské práce je provést teoreticko-technický popis nejčastěji používaných zámkových systémů s explicitní specifikací možností jejich překonání v rámci kriminálního jednání. Okruh zkoumaných zámkových systémů bude vyspecifikován vyhodnocením statistických dat Policie České republiky případů krádeží vloupáním, teritoriálně vymezeného Krajským ředitelstvím PČR Olomouckého kraje. Dílčími cíli bakalářské práce bude ověřit teoretické poznatky na cvičných modelech vybraných zámkových systémů s důrazem na dokumentaci vzniku kriminalistických stop a na základě teoreticko-empirického zpracování stanovit základní úkoly policejního orgánu na místě trestného činu při zajišťování mechanoskopických stop.

Student: Marcel Šlechta, DiS.	14.10.2022 datum	 podpis
Vedoucí práce: JUDr. Milan Kocík, MBA	15.10.2022 datum	 podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	12.10.2022 datum	 podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	13.12.2022 datum	 podpis
Rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	9.1.2023 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucího a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce JUDr. Milanu Kocíkovi, MBA, za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

ŠLECHTA, M. *Způsoby překonávání vybraných zámkových systémů v rámci kriminálního jednání: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2023. 70 s. Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Milan Kocík, MBA.

Klíčová slova: zámkové systémy, krádež, vloupání, metody překonávání, mechanoskopické stopy

Bakalářská práce analyzuje problematiku způsobů a možností překonávání vybraných a současně v praxi nejčastěji používaných zámkových systémů v souvislosti s místem kriminalisticky relevantní události. Zkoumá mechanismy jejich fungování a poukazuje na jejich přednosti a nedostatky. Dále se práce zaměřuje na výklad základních pojmů přímo souvisejících se zkoumanou problematikou, a to jak technologicko-technickou, tak i v rámci právní úpravy. Teoretické poznatky autor práce ověřuje na cvičných modelech vybraných zámkových systémů s důrazem na dokumentaci vzniku kriminalistických stop, vyhodnocuje statistická data případů krádeží vloupáním na území Olomouckého kraje a uvádí dva konkrétní případy z policejní praxe, které veškeré v práci řešené aspekty shrnují.

ABSTRACT

ŠLECHTA, M. *Methods of Overcoming of Selected Locking Systems in the Context of Criminal Conduct*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2023. 70 pp. Supervisor: JUDr. Milan Kocík, MBA.

Key words: locking systems, theft, break-in, overcoming methods, mechanoscopic traces

This bachelor thesis analyses the problematics of overcoming certain most common locking systems in relation to a criminal incident. It examines the mechanism of specific locking systems and points out its advantages and disadvantages. Furthermore, the thesis explains basic terms directly related to the problematics, including technological aspects and legislation. The author verifies theoretical knowledge on exemplary cases of specific locking systems with emphasis on thorough evidence of emerged criminal traces, as well as evaluates statistical data available for cases of thefts by breaking in, occurring in the Olomouc region. It also submits two genuine cases from police practice, which summarize all the aspects mentioned in this thesis.

OBSAH

ÚVOD.....	9
1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	10
2 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ A PRÁVNÍ ÚPRAVA	11
2.1 Trestný čin.....	14
2.2 Krádež	15
2.3 Vloupání	16
2.4 Místo činu.....	17
3 KRIMINALISTICKÁ CHARAKTERISTIKA KRÁDEŽÍ.....	19
3.1 Podle kvalifikovanosti způsobu páčání	19
3.2 Podle vztahu pachatele k objektu, v němž je krádež páčána.....	20
3.3 Další způsoby dělení krádeží.....	21
4 ZPŮSOBY PŘEKONÁVÁNÍ ZÁMKOVÝCH SYSTÉMŮ	23
4.1 Cylindrické zámky	23
4.1.1 Běžné cylindrické zámky	24
4.1.2 Jiné typy cylindrických zámků a způsoby jejich překonání.....	31
4.2 Běžné tělové zámky.....	33
4.3 Zámky typu Chubb	35
4.4 Otevírání vozidel	38
5 VYBRANÉ ÚKONY NA MÍSTĚ ČINU KRÁDEŽÍ VLOUPÁNÍM.....	40
5.1 Specifika při vyšetřování krádeží vloupáním	40
5.2 Ohledání místa činu.....	41
6 MECHANOSKOPICKÉ STOPY A JEJICH ZKOUMÁNÍ.....	43
6.1 Předmět mechanoskopického zkoumání a druhy zkoumaných stop	43
6.2 Zajišťování mechanoskopických stop	44
6.3 Zajišťování zámků, cylindrických vložek a kování	45
7 PRAKTICKÁ ČÁST	46
7.1 Případ vloupání do vozidla.....	46

7.2	Případ vloupání do rodinného domu	52
8	PRAKTICKÁ UKÁZKA PŘEKONÁNÍ ZÁMKOVÉHO SYSTÉMU	57
9	VYHODNOCENÍ STATISTICKÉ ANALÝZY ZJIŠTĚNÝCH DAT	58
9.1	Česká republika	58
9.2	Olomoucký kraj	61
9.3	Vyhodnocení vývoje na základě získaných dat.....	63
	ZÁVĚR.....	65
	Seznam použitých zdrojů	67
	Seznam tabulek, obrázků a grafů	70

ÚVOD

Zájem a potřeba společnosti na zabezpečení a ochraně života i majetku před různými druhy nebezpečí či útoků zvnějšku se v průběhu času vyvíjely stejně jako lidstvo samotné. Podobně jako snaha zajistit si ochranu před nežádoucím vniknutím cizích osob do různých objektů a zejména pak obydlí se měnily a zdokonalovaly rovněž způsoby a postupy jejího překonávání, včetně nástrojů k tomu používaných. Majetková trestná činnost má v dnešní době významný podíl na celkové kriminalitě v ČR. Zatímco právní předpisy tvoří zákonný rámec fungování většiny společnosti a má v tomto smyslu plnit převážně preventivní úlohu, zůstává fyzická ochrana života a majetku prostřednictvím nejrůznějších zámkových systémů vnímána jako velmi důležitá a nezbytná.

Nejčastějším způsobem ochrany majetku je dnes stále mechanický zámkový systém, zejm. s cylindrickou vložkou, který tvoří ve většině případů jedinou překážku mezi pachatelem trestného činu a majetkem, který se jeho vlastník snaží před útokem ochránit. Z tohoto důvodu je nezbytné znát nejen mechanismus fungování těchto systémů, ale také způsoby a nástroje, které jsou nejčastěji používány k jejich překonání. Přestože se tato práce bude zabývat překonáváním zámkových systémů v souvislosti s kriminálním jednáním, je třeba mít na paměti, že tyto postupy a nástroje slouží nikoli výhradně k páchání trestné činnosti, ale hrají velmi důležitou roli i v případech, kdy je nezbytné překonat určitý zámek např. z důvodu ochrany života či zdraví osob, při fatálním poškození zámku, které brání jeho funkci, nebo i při zcela „obyčejné“ ztrátě klíčů. Z technického pohledu je nemožné, ale z již zmíněných důvodů ve své podstatě také nežádoucí vyrobit systém zcela neproniknutelný a odolný proti všem způsobům překonání.

V případě použití těchto postupů a nástrojů v rámci kriminálního jednání je však nutné umět rozpoznat a správně zajistit veškeré relevantní stopy na místě činu včetně těch, které byly zanechány právě těmito postupy či nástroji, aby bylo možné určit daný nástroj, postup a následně nalézt a usvědčit konkrétního pachatele. Proto jsou v praktické části práce uvedeny dva případy skutků z policejní praxe posléze kvalifikovaných jako trestný čin krádeže vloupáním, kdy při jejich řešení byly použity postupy a znalosti, o nichž pojednává teoretická část, a to jak v případě prvotních úkonů po přijetí oznámení o spáchání skutku, tak v průběhu zajišťování stop, objasňování, dokumentace až po přípravu spisového materiálu k předání orgánům činným v trestním řízení v případě prvním, tak i v případě druhém, který i přes veškeré provedené úkony skončil odložením.

1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Primárním cílem bakalářské práce je teoreticko-technická charakteristika nejčastěji používaných mechanických zámkových systémů s explicitní specifikací způsobů a možností jejich překonání v souvislosti s místem kriminalisticky relevantní události. Záměrem autora je poskytnout čtenáři zejména z řad odborníků ucelený přehled o zkoumané problematice.

Úvod teoretické části, která bude zpracována kompilační metodou z dostupných odborných zdrojů, se zaměří na výklad základních pojmů přímo souvisejících s řešenou problematikou, s nimiž autor v textu dále pracuje, a to jak v rámci právní úpravy a kriminalistické metodiky, tak technologicko-technickou specifikaci vybraných zámkových systémů, kdy bude poukázáno na mechanismus jejich fungování, nedostatky i přednosti jednotlivých systémů. Práce bude doplněna o obrazovou dokumentaci s cílem lépe objasnit způsoby i nástroje používané v rámci kriminálního jednání a jejich souvislost se vznikem a podobou mechanoskopických stop podstatných pro následné vyšetřování.

Díličními cíli bude následně ověřit teoretické poznatky na cvičných modelech vybraných zámkových systémů se zaměřením na dokumentaci vzniku kriminalistických stop a na základě teoreticko-empirického zpracování specifikovat základní úkoly policejního orgánu na místě trestného činu při zajišťování mechanoskopických stop. Dále autor provede statistickou analýzu dat případů trestných činů krádeží vloupáním za období let 2017 až 2021 v oblasti Olomouckého kraje.

Praktické využití informací a poznatků autor následně demonstruje v rámci kazuistiky, kde budou uvedeny dva konkrétní případy z policejní praxe.

2 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ A PRÁVNÍ ÚPRAVA

Vztah mezi orgány činnými v trestním řízení a osobou, proti níž je vedeno trestní řízení je základním trestně-procesním vztahem, který vzniká na základě obvinění dané osoby z trestného činu. Trestní řízení je zákonem stanovený postup orgánů činných v trestním řízení, jehož cílem je zjistit, zda se stal trestný čin, zjistit jeho pachatele a uložit mu podle zákona trest nebo ochranné opatření. Dalším úkolem trestního řízení je upevňování zákonnosti tak, aby se dodržování zákonů stalo věcí převážné většiny občanů, a působit k předcházení a zamezování trestné činnosti.¹ Jaké činy a proč považovat za trestné, jaké důsledky a pro koho jsou s takovou činností spojeny, upravují normy trestního práva, zejména zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (dále jen trestní zákon), zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (dále jen trestní řád), a v neposlední řadě zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, a zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích.

Postavení trestního práva v právním řádu je specifické tím, že trestní právo chrání různé vztahy (ústavně-právní, hospodářské, obchodní, majetkové, správní atd., upravené normami příslušných právních odvětví) před útoky nejvyšší míry společenské nebezpečnosti, tj. vyšší než například nebezpečnost, se kterou počítá přestupkové právo. Některé mezinárodní dokumenty uvádějí právo vlastnit majetek mezi základními lidskými právy (zejm. článek 17 odstavec 1 Všeobecné deklarace lidských práv, článek 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod). Právo každého vlastnit majetek deklaruje také článek 11 odstavec 1 Listiny základních práv a svobod. Majetkové zájmy jsou v různé šíři chráněny i v některých hlavách zvláštní části trestního zákona, zejména ustanoveními o trestných činech hospodářských, obecně nebezpečných a proti svobodě.² U vlastnictví vystupuje do popředí především složka ochrany majetku vůbec, spojené často s ochranou nejrůznějších forem práva.³

Aby bylo možné efektivně odhalovat a objasňovat trestnou činnost, je nezbytná znalost jednotlivých skutkových podstat a schopnost je kvalifikovat a vzájemně odlišit. Objektem majetkových trestných činů obecně jsou majetkové zájmy jako vlastnictví věci, jiná majetková práva a nerušené držení věci, přičemž okruh těchto zákonem chráněných zájmů je v jednotlivých ustanoveních různý; např. ustanovení o trestném činu krádeže

¹ SCHELLE, K. a kol. *Základy veřejného práva*, Brno: Masarykova univerzita, s. 242.

² JELÍNEK, J., HASCH, K., NOVÁKOVÁ, J., SOVÁK, Z. *Trestní právo hmotné, Zvláštní část*, Praha: Eurolex Bohemia, 2003. s. 209-210.

³ SCHELLE, K. a kol. *Základy soukromého práva*, Brno: Masarykova univerzita, s. 4.

chrání zejm. vlastnictví, držbu i jen faktické držení věci, zatímco jiná (podvod, porušování povinnosti při správě cizího majetku) chrání také další práva a majetkové hodnoty, respektive majetek jako celek. Podobně jako u jiných objektů (život, zdraví, svoboda atd.) je i ochrana majetku omezena na určité typy jednání.

Právně a kriminologicky lze podle jednání a následku rozlišit čtyři skupiny těchto trestných činů. První skupinu představuje jednání obohacovací a zahrnuje základní typy obohacovacích jednání (krádež, zpronevěra, podvod) a zvláštní případy obohacovacích jednání (například úvěrový podvod, pojistný podvod, zatajení věci, lichva nebo neoprávněné držení platební karty). Druhou skupinou je jednání poškozovací; základním typem tohoto jednání je poškozování cizí věci, zvláštními typy pak například porušování povinnosti při správě cizího majetku, poškozování věřitele, zvýhodňování věřitele nebo plechty při řízení konkurzním a vyrovnacím. Třetí skupinu tvoří jednání tzv. *furtum usus*, tedy „krádež užitku“ při trestných činech neoprávněné užívání cizí věci a neoprávněný zásah do práva k domu, bytu nebo k nebytovému prostoru. Poslední skupinou je získávání prospěchu (kořistění) z trestného činu jiné osoby představované trestnými činy podílnictví a legalizace výnosů z trestné činnosti.⁴

U majetkových trestných činů je při stanovování stupně jejich společenské nebezpečnosti velmi důležitá výše způsobené škody. Předchozí trestní zákon platný od roku 1961 neuváděl rozsah následku (výši škody) jakožto znaku daných skutkových podstat majetkových trestných činů konkrétními částkami, ale vyjadřoval je obecnými pojmy jako „škoda nikoli nepatrná“ nebo „větší škoda“, přičemž přesný obsah a rozsah těchto termínů pak určovala příslušná judikatura. Novelou trestního zákona v roce 1990 byl prostřednictvím zákona č. 175/1990 Sb. změněn způsob stanovování trestným činem způsobené škody na majetku, kdy obecné pojmy jako „škoda nikoli malá“ ve skutkových podstatách zůstaly zachovány a konkrétní peněžní částky omezující rozsah každého z nich byly uvedeny ve vykládacím pravidle v obecné části trestního zákona (§ 89). Podle tohoto vykládacího pravidla se základem pro výpočet škody stala výše minimální měsíční mzdy stanovená obecně závaznými předpisy, přičemž každý z obecných hodnotících pojmů uvedený v příslušných skutkových podstatách představoval její různé násobky.

Vzhledem k tomu, že i tento postup při určování rozsahu způsobené škody působil v průběhu následujících let v praxi potíže a posléze měl vliv na vznik nežádoucích situací, zejména v souvislosti s tím, že rozhodná částka minimální měsíční mzdy nebyla dlouhou dobu upravována způsobem reagujícím na vývoj a změny ve společnosti, a docházelo

⁴ JELÍNEK, J., HASCH, K., NOVÁKOVÁ, J., SOVÁK, Z. *Trestní právo hmotné, Zvláštní část*, Praha: Eurolex Bohemia, 2003. s. 211-212.

tak reálně ke stíhání činů dříve pro výši škody řešených jako přestupky, byly novelou účinnou od 1. 1. 2002 stanoveny přesné peněžité částky určující rozsah škody způsobené trestným činem (§ 89 odst. 11) a společně s tím došlo ke zrušení do té doby používaného nařízení vlády z roku 1991.

Zatím poslední změnou v této oblasti byl zákon č. 333/2020 Sb. účinný od 1. 10. 2020, kterým se mění mimo jiné zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, který tyto pevně stanovené částky opětovně navýšil v § 138 v odstavci 1⁵. Srovnání jednotlivých kategorií škod způsobených trestnými činy v době účinnosti výše uvedených právních úprav shrnuji pro přehlednost níže v tabulce:

Tab. 1: Vývoj výše částek pro stanovení škody způsobené trestnými činy od r. 2001⁶

ŠKODA	VÝŠE ŠKODY „NEJMÉNĚ“ V KČ		
	do 31. 12. 2001	od 1. 1. 2002	od 1. 10. 2020
nikoli nepatrná	2.000	5.000	10.000
nikoli malá	12.000	25.000	50.000
větší	40.000	50.000	100.000
značná	200.000	500.000	1,000.000
velkého rozsahu	1,000.000	5,000.000	10,000.000

Při stanovování škody způsobené trestným činem je rozhodující hodnota, o kterou byl majetek poškozeného zmenšen, nikoli obohacení pachatele.⁷ Při odcizení nebo poškození věcí starších a již opotřebovaných se přihlíží ke snížení jejich hodnoty.⁸ Jde-li o pokračování v trestném činu, škody způsobené jednotlivými dílčími útoky se pro právní kvalifikaci skutku sčítají. V případě, kdy byla předmětem útoku věc, vychází se při posuzování výše škody z ceny, za kterou se daná věc v době a místě činu obvykle prodává. Cenou se zde rozumí cena při legálním prodeji, nikoli na černém trhu.⁹ Nelze-li cenu věci tímto způsobem zjistit, vychází se z účelně vynaložených nákladů na obstarání věci stejné nebo obdobné nebo na uvedení věci v předešlý stav. Pokud předmětem útoku byla cizí měna, vychází se z kurzu, za který se příslušná měna prodávala oprávněným subjektem (směnárnou) v době spáchání trestného činu.¹⁰

⁵ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb. *Trestní zákoník*.

⁶ Vlastní zdroj.

⁷ Judikát č. 71/1971 Sbíry soudních rozhodnutí a stanovisek – část trestní.

⁸ Judikát č. 33/1967 Sbíry soudních rozhodnutí a stanovisek – část trestní.

⁹ Judikát č. 19/1993 Sbíry soudních rozhodnutí a stanovisek – část trestní.

¹⁰ Judikát č. 18/1993 Sbíry soudních rozhodnutí a stanovisek – část trestní.

2.1 Trestný čin

Podle trestního práva je trestný čin základem trestní odpovědnosti a trest (za určitých podmínek i ochranné opatření) představuje právní následek. Samotná trestní odpovědnost spočívá v následné reakci státu na spáchaný trestný čin, a to reakci trestem. Proto trestný čin a trest chápeme jako základní složky (prvky) trestní odpovědnosti, jakož i složky systému trestního práva.¹¹ Trestní řád pak stanoví, že nikdo nemůže být stíhán jinak, než ze zákonných důvodů a způsobem, který stanoví tento zákon.¹²

Trestní zákon definuje trestný čin v § 13. Podle něj je trestným činem protiprávní čin označený trestním zákonem za trestný a vykazující znaky v něm uvedené. V širším smyslu jde o čin soudně trestný a nevyplývá-li z jednotlivých ustanovení trestního zákona něco jiného, pak i příprava, pokus, organizátorství, návod a pomoc. Znaky trestného činu rozumíme určitá specifika, která musí konkrétní čin splňovat, aby mohl být trestným činem, tedy zákonem vyjádřené zobecnění společných rysů jednotlivých příbuzných škodlivých jednání. Tyto znaky lze dělit na obecné, kterými se jednotlivé trestné činy od sebe neodlišují, a typové, kterými se jednotlivé trestné činy od sebe odlišují.

Mezi obecné znaky trestného činu patří některé znaky subjektu trestného činu, např. přičetnost, fyzická osoba, dosažení určitého věku. Souhrn typových, tedy vzájemně od sebe jednotlivé činy odlišujících znaků, se nazývá skutková podstata trestného činu. Sem patří znaky charakterizující objekt trestného činu, jeho objektivní stránku (povinné znaky určující jednání, následek a příčinnou souvislost mezi nimi, nepovinné znaky určující dobu a místo spáchání, způsob provedení, použité prostředky, hmotný předmět útoku, účinek aj.), dále nepovinné znaky popisující subjekt trestného činu (zvláštní způsobilost, postavení, zvláštní vlastnost), znaky charakterizující subjektivní stránku trestného činu (povinné znaky udávající formu zavinění, nepovinné pak určující pohnutku, cíl/účel atd.) a protiprávnost. Povinné skupiny znaků musí být obsaženy ve všech skutkových podstatách trestných činů, nepovinné nikoli.¹³

Pro ukládání trestů v různých typech trestních řízení je významné dělení trestných činů podle typové závažnosti dle § 14 trestního zákoníku. Za přečiny jsou označovány všechny nedbalostní trestné činy a ty úmyslné trestné činy, za něž trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby do 5 let (§ 14 odst. 2), zločiny jsou pak všechny trestné činy, které nejsou podle trestního zákona přečiny; zvlášť závažné zločiny

¹¹ SCHELLE, K. a kol. *Základy veřejného práva*, Brno: Masarykova univerzita, s. 223.

¹² ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb. *Zákon o trestním řízení soudním (trestní řád)*.

¹³ JELÍNEK a kolektiv. *Trestní právo hmotné*. Praha: Leges, 2009. s. 115 a 119-120.

jsou ty úmyslné trestné činy, na něž trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně 10 let (§ 14 odst. 3 trestního zákoníku).

2.2 Krádež

Definice trestného činu krádeže je uvedena v Hlavě V trestního zákoníku, v § 205. Objektivní stránka tohoto trestného činu spočívá v tom, že si pachatel přisvojí cizí věc tím, že se jí zmocní, a současně naplní jeden či více alternativně uvedených znaků, tedy že činem způsobí škodu nikoli nepatrnou (aktuálně škodu přesahující 10.000 Kč). Bez ohledu na výši škody je krádež trestným činem v případě okolností zvyšujících nebezpečnost jednání nebo pachatele (odstavec 1, písmena b až e), tedy pokud pachatel čin spáchá vloupáním, bezprostředně po činu se pokusí uchovat si věc násilím nebo pohrůžkou bezprostředního násilí, spáchá čin na věci, kterou má jiný na sobě nebo při sobě¹⁴, čin spáchá na území, na němž je prováděna nebo byla provedena evakuace osob.

O recidivu ve smyslu odstavce 2 jde v případě, že pachatel byl v období posledních tří let před spácháním krádeže za takový čin odsouzen nebo potrestán, i kdyby se výkon trestu uskutečnil pouze zčásti. Výjimku tvoří případy, kdy se na pachatele hledí, jako by nebyl odsouzen. Předchozí odsouzení či potrestání pachatele za trestný čin loupeže, jímž si pachatel přisvojil cizí věc nebo k tomu směřoval, je nutno považovat za odsouzení či potrestání za takový čin ve smyslu ustanovení o trestném činu krádeže.¹⁵

V následujících odstavcích jsou pak uvedeny přitěžující okolnosti zvyšující trestní odpovědnost pachatele, a to v případech, kdy pachatel svým činem způsobí větší škodu (odstavec 3), spáchá jej jako člen organizované skupiny nebo za stavu ohrožení státu nebo válečného stavu, živelní pohromy nebo jiné události vážně ohrožující život nebo zdraví lidí, veřejný pořádek nebo majetek, nebo způsobí takovým činem značnou škodu (odstavec 4), dle odstavce 5 pak způsobí-li škodu velkého rozsahu nebo spáchá takový čin v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání teroristického trestného činu, trestného činu financování terorismu nebo vyhrožování teroristickým trestným činem. Odstavec 6 pak stanoví trestnost přípravy trestného činu krádeže, přičemž příprava je v případě trestného činu krádeže trestná pouze za splnění podmínek odstavce 5.

Subjektivní stránka trestného činu krádeže vyžaduje úmyslné zavinění, přičemž úmysl musí zahrnovat celou objektivní stránku, i přisvojení si věci, což znamená trvalé vyloučení poškozeného z dispozice s věcí.

¹⁴ JELÍNEK, J., HASCH, K., NOVÁKOVÁ, J., SOVÁK, Z. *Trestní právo hmotné, Zvláštní část*, Praha: Eurolex Bohemia, 2003. s. 216-217.

¹⁵ Judikát č. 22/1997 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek – část trestní.

Trestní odpovědnost za krádež nezaniká tím, že pachatel po činu věc vrátí, ať už na naléhání poškozeného nebo z vlastního rozhodnutí.¹⁶ Stejně tak skutečný či domnělý majetkový nárok vůči poškozenému nevylučuje trestní odpovědnost za krádež.¹⁷

Předmětem útoku je zde věc cizí, nemohou jí být práva, ale mohou to být i věci, které jsou obdobou peněžních hodnot, např. směnka, los, akcie nebo tzv. „legitimační listiny“ (jízdenka, vstupenka), s jejichž ztrátou dochází k nenahraditelné ztrátě práva.

Objektem trestného činu krádeže jsou nejen vlastnictví a držba, ale i nakládání s věcí, přičemž držením je pro tyto účely (na rozdíl od občanského práva) míněn stav, kdy daná věc je v moci konkrétní osoby, bez ohledu na to, zda je tato osoba v postavení vlastníka, nájemce či zástavního věřitele.¹⁸

Vzhledem k tomu, že u krádeže jde vždy o věc cizí, vlastník věci se nemůže dopustit krádeže své věci, například tím, že ji odebere zástavnímu věřiteli. Cizí věcí není věc náležející do společného jmění manželů ani věc pachateli svěřená (ta by byla předmětem zpronevěry). Naproti tomu cizí věcí je věc náležející zcela nebo zčásti jiné osobě než pachateli, včetně věcí, které má pachatel ve spoluvlastnictví. Spoluvlastník se tedy může dopustit trestného činu krádeže ve vztahu k předmětu spoluvlastnictví tím, že si věc přisvojí v úmyslu nakládat s ní jako by náležela pouze jemu, a tím vyloučí ostatní spoluvlastníky z výkonu vlastnického práva. Krádež rovněž nelze spáchat na věci ztracené, která už není v moci vlastníka. V takovém případě by šlo o zatajení věci.¹⁹

Z výše uvedených příkladů je patrné, že některé trestné činy mohou být za určitých okolností zaměnitelné s jinými. Proto je pro přesnou právní kvalifikaci objasňovaných skutků nutné umět jednotlivé trestné činy správně odlišit. Pravděpodobně nejsnáze zaměnitelnými s krádeží jsou trestné činy zpronevěry, zatajení věci a loupeže.

2.3 Vloupání

Zvláštním druhem krádeže, který byl do trestního práva zaveden novelou z roku 1990, je krádež vloupáním. Vloupání definuje § 121 trestního zákoníku jako vniknutí do uzavřeného prostoru, a to lstí, nedovoleným překonáním uzamčení nebo překonáním jiné jistící překážky s použitím síly.²⁰

¹⁶ Judikát č. 27/1966 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek – část trestní.

¹⁷ Judikát č. 3/1972 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek – část trestní.

¹⁸ JELÍNEK, J., HASCH, K., NOVÁKOVÁ, J., SOVÁK, Z. *Trestní právo hmotné, Zvláštní část*, Praha: Eurolex Bohemia, 2003. s. 216.

¹⁹ JELÍNEK a kolektiv. *Trestní právo hmotné*. Praha: Leges, 2009. s. 586-587.

²⁰ JELÍNEK, J., HASCH, K., NOVÁKOVÁ, J., SOVÁK, Z. *Trestní právo hmotné, Zvláštní část*, Praha: Eurolex Bohemia, 2003. s. 219.

Vniknutím je míněn nejen vstup, ale také sáhnutí dovnitř prostoru rukou či nástrojem. Lstí rozumíme například jednání pachatele, který se nechá zavřít do vyhlédnutého objektu, aby jej mohl později vykrást, ale i lživou záminku ke vstupu do obydlí, například vydává-li se pachatel za poštovního doručovatele či např. policistu. Uzavřeným prostorem se pro tyto případy rozumí stavba, její části, ohrazený pozemek, ale také menší, třeba i přemístitelné prostory, jako je např. zavazadlový prostor auta nebo přenosná pokladna. Uzavření představuje ochranu uložených věcí proti odcizení, uzamčení pak zejm. zámek, závlačka uzavíratelná výhradně zevnitř, automatický hlásič apod.

Věc nelze považovat za uzamčenou, pokud byl v zámku ponechán klíč. Za nedovolené lze považovat i takové překonání uzamčení, při němž byl využit odcizený, nalezený nebo vylákaný klíč nebo zvláštní zařízení (např. tzv. planžety). K překonání uzamčení není třeba vynaložit sílu.^{21 22}

Jinou jistící překážkou je například plot, mříž, ale také zeď či strop. K překonání překážky je nutné užití síly (probourání zdi, vyražení dveří, stržení plotu), ale překážka tím nemusí být vždy poškozena (vysazení těžkých, ale nezamčených vrat. O použití síly se jedná i v případě, že pachatel použil k překonání překážky nějaký nástroj, takže intenzita vlastní vynaložené fyzické síly nemusela být vzhledem k povaze použitého nástroje velká. Nepatrná hodnota věci, které se pachatel vloupáním zmocnil, sama o sobě neznamená, že čin vykazuje nepatrný stupeň nebezpečnosti pro společnost.²³

2.4 Místo činu

V užším slova smyslu jde o místo, kde byl spáchán trestný čin, což je v mnoha případech nedostatečné, protože u některých trestných činů se pachatel na spáchání činu někde připravuje, vyrábí si potřebné nástroje, vytipovává si oběť, příp. někde vyčkává a na všech těchto místech zanechává stopy. V širším pojetí je tedy místem činu místo činnosti pachatele. Sem lze zahrnout veškeré prostory a místa, kde se pachatel pohyboval poté, co se rozhodl spáchat trestný čin, neboť vykazují stopy jeho činnosti v souvislosti s přípravou, spácháním, příp. utajováním trestného činu, nebo je vykazovat mohou. Proto je nutné tato místa vždy zajistit a provést pečlivé ohledání.²⁴

V souvislosti s místem činu se objevují v kriminalistické literatuře ještě pojmy „místo nálezu“ a „místo zjištění“. Místem nálezu rozumíme místo, kde byl nalezen

²¹ JELÍNEK a kolektiv. *Trestní právo hmotné*. Praha: Leges, 2009. s. 588-589.

²² JELÍNEK, J., HASCH, K., NOVÁKOVÁ, J., SOVÁK, Z. *Trestní právo hmotné, Zvláštní část*, Praha: Eurolex Bohemia, 2003. s. 219-220.

²³ Judikát č. 38/1993 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek – část trestní.

²⁴ NĚMEC, M. *Kriminalistická taktika pro policisty*, Praha: EUROUNION, 2004. s. 111.

kriminalisticky relevantní objekt. Pokud jde o místo zjištění, je to zvláštní případ označení jedné části místa činu v jeho širším pojetí, jehož označení si vyžádaly některé specifické trestné činy, zejm. trestné činy páchané na přepravovaných osobách či na přepravovaném zboží. Ohledáním se tedy zjišťuje a dokumentuje celková situace na místě činu, přítomnost nebo nepřítomnost předmětů a stop, jejich vlastností, vzájemný vztah a vztah k objasňované trestní věci. Ohledání místa činu v širším smyslu zahrnuje následující fáze: provedení prvotních a neodkladných úkonů, přípravu ohledání, vlastní ohledání, závěr (vyhodnocení výsledků) ohledání.²⁵

²⁵ NĚMEC, M. *Kriminalistická taktika pro policisty*, Praha: EUROMUNION, 2004. s. 111-112.

3 KRIMINALISTICKÁ CHARAKTERISTIKA KRÁDEŽÍ

Ochrana majetku je neoddelitelnou součástí ochrany osobnosti v českém trestním právu, přičemž všechny formy vlastnictví jsou rovnocenné.²⁶ Majetkové trestné činy tvoří společně s hospodářskými většinu všech evidovaných trestných činů a dlouhodobě jsou výrazným negativním protispolečenským jevem. Útok na majetek druhých osob patří také z historického pohledu k nejstarším druhům kriminality. Ochrana majetku je také dalším z důvodů zabezpečení.²⁷

Charakteristickým znakem, který je společný pro všechny trestné činy krádeže, je přisvojení si či zmocnění se cizí věci pachatelem, který s ní nakládá jako s vlastní, přičemž cizí věci se rozumí jakákoli cizí věc, která není ve vlastnictví pachatele, který není ani oprávněn dané věci užívat či s nimi nakládat na základě zmocnění uděleného vlastníkem věci.²⁸

V průběhu času pachatelé hledají stále nové prostředky, nástroje a způsoby, jimiž se těchto trestných činů dopouštějí. I přes různorodost tohoto jednání lze ve způsobech páchaní krádeží nalézt celou řadu znaků typických pro jednotlivé druhy krádeží, které jsou významné při vytipování a odhalování pachatelů (předmět zájmu, místo či způsob páchaní). Krádeže lze rozlišovat podle různých znaků, nejčastější je dělení:

3.1 Podle kvalifikovanosti způsobu páchaní

Krádeže **prosté** (jednoduché) obvykle nevyžadují k překonání překážky použití síly. Protože je předmět krádeže poměrně dostupný, je i způsob provedení jednoduchý, nevyžaduje přílišnou zručnost či řemeslnost, zpravidla není třeba přípravy, použití nástrojů ani pomůcek. Typický je tento způsob provedení pro příležitostné krádeže, např. kol či zavazadel. Vzhledem k malému počtu zanechaných stop zde začíná odhalování pachatelů nejčastěji od odcizených věcí, případně popisu pachatele.²⁹

Naproti tomu u krádeží **složitých** je patrná vyšší míra připravenosti, organizovanost a určitá kvalifikovanost způsobu páchaní, neboť předměty zájmu pachatelů jsou proti krádeži různými způsoby chráněny a pachatelé jsou tak nuceni při páchaní trestného činu překonávat určité překážky, aby se dokázali daného předmětu zmocnit. K překonání těchto překážek je nutná určitá (různě náročná) příprava, zajištění nástrojů, případně

²⁶ SCHELLE, K. a kol. *Základy veřejného práva*, Brno: Masarykova univerzita, s. 239.

²⁷ IVANKA, J. *Mechanické zábranné systémy*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati, 2010. s. 1.

²⁸ JELÍNEK a kolektiv. *Trestní právo hmotné*. Praha: Leges, 2009. s. 586.

²⁹ PORADA, V. a kolektiv. *Kriminalistika*. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2001. s. 705.

technických prostředků a dalších pomůcek, které dohromady tvoří typickou složitost tohoto typu krádeže. Nejčastěji jde o krádeže vloupáním, kdy je kromě škody v podobě odcizených věcí pachatelem způsobena také škoda na objektu. Dalším příkladem může být krádež motorového vozidla nebo věcí z něj, organizovaně páchaná majetková trestná činnost s vysokým stupněm provázanosti mezi jednotlivými články skupiny od přípravy činu přes provedení až po zajištění odbytu odcizených věcí, nebo krádeže páchané s využitím vysoké odbornosti a zručnosti.

3.2 Podle vztahu pachatele k objektu, v němž je krádež páchána

Skutečnost, zda byla krádež spáchána vnitřním nebo vnějším pachatelem či v jejich spolupachatelství, je důležitým prvkem způsobu páchaní krádeží s ohledem na výrazné odlišnosti ve znacích jednání pachatele. Podle vztahu pachatele k místu, kde je krádež spáchána, lze tento způsob páchaní krádeže dělit na:

- **krádeže páchané vnitřními pachateli**, u nichž je okruh pachatelů omezen na osoby s přístupem k majetku, který je předmětem zájmu pachatelů, mají tedy například zaměstnanecký či jiný vztah k objektu, kde je krádež páchána. S ohledem na své postavení mají možnost oddalovat odhalení činu, přičemž se často dopouští dalších trestných činů, např. podvodů.
- **krádeže páchané vnějšími pachateli**, které mají s ohledem na neexistenci vztahu mezi pachatelem a místem spáchání krádeže v podstatě neomezený okruh potenciálních pachatelů. Proto se také pachatelé prakticky nesnaží čin utajovat, neboť odhalení činu nevrhá podezření na konkrétní osobu; jen v některých případech se pachatel pokusí dočasně utajit trestný čin zahlazováním stop po vniknutí do objektu.
- **krádeže páchané ve spolupachatelství vnitřního pachatele s vnějším**, pro které je typické tzv. dělení rolí, kdy vnitřní pachatel působí jako návodce, organizátor či pomocník (umožní nebo usnadní pachateli spáchání skutku např. poskytnutím informací či přípravou prostředků k provedení krádeže).³⁰

31

³⁰ PORADA, V. a kolektiv. *Kriminalistika*. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2001. s. 706.

³¹ PORADA, V. a kolektiv. *Kriminalistická metodika vyšetřování*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007. s. 20.

3.3 Další způsoby dělení krádeží

Podle stupně připravenosti

Pro **krádeže připravované** je typické tzv. tipování, kdy si pachatel v předstihu podle činu, který plánuje, opatřuje potřebné nástroje, informace (např. pozorováním cílových objektů či osob), vyhodnocuje rizika a překážky zvoleného objektu, zajišťuje si dopravu, popř. úkryt, odbyt pro předměty, které se chystá odcizit ap. V některých případech se pachatel v průběhu tipování objektů pokouší o kontakt s obyvateli za účelem získání informací potřebných k naplánování činu, např. ke zjištění vhodné doby či k vyhodnocení náročnosti vniknutí do objektu.

Naproti tomu v případě **krádeže nepřipravované** pachatel zpravidla pouze využije vhodné příležitosti a čin spáchá v podstatě vzápětí po rozhodnutí k činu. I pokud se pachatel určitou dobu před činem pohybuje na místě, kde se krádeže dopustí a vyčkává na vhodnou příležitost k odcizení věci, jde o krádež nepřipravenou.³²

Podle faktu použití nástroje

Použití nástroje obvykle usnadní pachateli provedení jeho činu, v některých případech je dokonce nutnou podmínkou, nejčastější je u krádeží vloupáním. V praxi se nejčastěji setkáváme s nástroji sériově vyráběnými nebo speciálně upravenými, nástroje vyrobené zvláště za účelem spáchání krádeže se objevují jen výjimečně. Použití nástrojů se výrazně projeví v zanechaných stopách a usnadní tvorbu vyšetřovacích verzí i vytipování pachatele na základě evidence modu operandi. Další výhodou je následná možnost identifikovat použitý nástroj pomocí metod kriminalistické identifikace, přičemž obecně platí, že čím více specifických znaků daný nástroj má, tím vyšší je hodnota stopy, a tím i možnost identifikovat tento nástroj jako použitý ke spáchání konkrétního trestného činu.

Zejména krádeže páchané vnitřními pachateli a krádeže prosté obvykle bývají páchany **bez použití nástroje**, což je ovlivněno zejména dostupností věci pro pachatele.³³

Podle objektu zaměření pachatele nebo předmětu zájmu

Vzhledem k různorodosti způsobů, jakými pachatelé krádeže páchají, a k tomu, že pachatelé nacházejí stále nové prostředky a způsoby překonávání překážek a zabezpečovacích zařízení s cílem zmocnit se cizích věcí, je rozlišování krádeží podle způsobu

³² CHMELÍK, J. a kolektiv. *Rukověť kriminalistiky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007. s. 355.

³³ PORADA, V. a kolektiv. *Kriminalistika*. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2001. s. 706.

páchání a objektu zaměření pachatele jedním z nejzásadnějších znaků. Významné je zejména v případech, kdy se způsob páchání krádeže vyznačuje určitými charakteristickými rysy nebo u recidivistů, kteří se zaměřují převážně na určitý objekt či předmět zájmu. Krádeže tak dělíme na kapesní, bytové, v obchodech, kostelích, restauracích, kancelářích a podobně. Podle předmětu zájmu pachatele pak lze dělit krádeže podle jeho převažujícího zájmu, např. peníze, starožitnosti, vozidla apod.^{34 35}

Mezi překážky nejčastěji překonávané patří i tzv. mechanické zábranné systémy, které mají chránit majetek, ceniny a další hodnoty před zcizením krádeží či vloupáním. Jejich úkolem není stoprocentní ochrana, ale vytvoření určitého časového prostoru pro další opatření, např. zásah bezpečnostní služby. Důležitým faktorem je délka časové prodlevy potřebné k jejich překonání, odstranění, otevření atd. a dále způsob překonání, agresivita náradí, kterého je nutno k tomuto cíli použít.³⁶

³⁴ PORADA, V. a kolektiv. *Kriminalistika*. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2001. s. 707.

³⁵ CHMELÍK, J. a kolektiv. *Rukověť kriminalistiky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007. s. 354.

³⁶ KOKTAN, P. *Mechanické zábranné systémy*. In Security magazin. Roč. XX, č. 5-6, 2014. s. 9.

4 ZPŮSOBY PŘEKONÁVÁNÍ ZÁMKOVÝCH SYSTÉMŮ

Od počátků lidské společnosti vyvíjeli lidé nemalé úsilí ve snaze ochránit svůj majetek, obydlí či jiné prostory před přístupem nežádoucích osob. První kovové zámky pocházejí již z doby bronzové, první otočný mechanismus se závorou z asi 5. století před naším letopočtem. Významný byl vynález samočinné západky cca v 11. století. S růstem kvality práce kovářů rostla i přesnost zámků. Po mechanické strážce byl podstatnější změnou až v roce 1818 vznik zámků typu „Chubb“, další významný zlom pak následoval v roce 1860 v podobě převratného cylindrického zámků. Další posun ve způsobu výroby zámků přinesl na začátku 20. století rozvoj mechanického obrábění kovů. Tak se objevily první zámky s tělem z jednoho kusu kovu, do kterého se vkládal zamykací mechanismus s kolíky a stavítky spolu s posuvným třmenem. Zámky se staly populárními pro snadnou výrobu a vysokou odolnost, takže se s nimi setkáváme dodnes.³⁷ Od té doby prošel zámek mnoha změnami a zlepšeními. Modernější cylindrické zámky jsou bezpečnější vlivem absence pružin, neustále rostoucí kvalita a přesnost výroby navíc velmi významně snížily poruchovost dnešních zámků, kdy už jen zcela výjimečně dochází k tzv. únavě materiálu.

V podstatě stejně stará jako snaha zabezpečit si svůj majetek je také snaha určitých jedinců toto zabezpečení překonat a podobně jako kvalita a důmyslnost zámků se vyvíjí i dovednosti těchto osob při jejich překonávání.

4.1 Cylindrické zámky

Pro své nesporné výhody se cylindrické zámky postupně staly nejrozšířenějším typem zámků vůbec. Nabízí bezpočet možností uzavření, což z je řadí k nejbezpečnějším systémům. Cylindrický zámek byl prvním svého druhu, který oddělil závorovou konstrukci od uzavíracího systému. Výhodou tohoto řešení bylo, že klíč už nemusel přímo hýbat těžkou závorou a mohl tak být menší a lehčí. Normováním se pak podařilo umožnit kombinování různých součástí od různých výrobců. Montáž nových zámků i jejich výměna se tím výrazně zjednodušily, a to bez ztráty bezpečnosti.³⁸

Cylindrické zámky dodnes zcela dominují nad jinými mechanickými uzavíracími systémy. K jejich rozšíření přispěla i sériová výroba standardizovaných součástí, která výrazně snížila ceny a zvýšila dostupnost cylindrických zámků pro širší okruh uživatelů.

³⁷ SUCHOMEL, T. *Klíčová otázka*. In Security magazin. Ročník XX., 2014. s. 52.

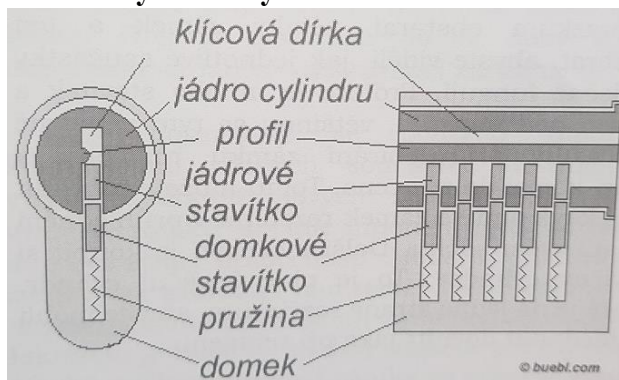
³⁸ BÜBL, M. *Tajemství zámečnictví: Návod k otevírání zámků*, Ernstbrunn: M. Bübl, 2013. s. 26.

4.1.1 Běžné cylindrické zámky

Mezi nejrůznějšími typy používaných cylindrických zámků je nejrozšířenější ten se stavítkovými zarážkami. Stavítka zvaná též kolíky využívá 9 z 10 cylindrických zámků. Lze se s nimi setkat v podstatě všude. V menší míře se namísto stavítek používají disky, případně lamely. Základní princip fungování je u všech cylindrických zámků shodný. V úzké rouře zvané domek rotuje vnitřní jádro, tzv. cylindr. V cylindru i domku najdeme naproti sobě ležící otvory, stavítkové kanály, v nichž pracují pružiny a stavítka, která rotaci jádra ztěžují. Horní stavítka jsou umístěna v jádru, spodní v domku zámku. Když v zámku není zasunut žádný klíč, tlačí pružiny spodní (domková) stavítka nahoru do stavítkového kanálu cylindru, čímž jej blokuje do doby, než správný klíč všechna stavítka přesune zpět do správné pozice, uvolní tzv. rozhraní a umožní tak otočení jádra.

Na přední straně zámku je otvor, klíčový kanál (též klíčová díрка), určený k zasunutí klíče. Výstupky na obou stranách po celé vnitřní délce klíčového kanálu se nazývají profil a jsou shodné s podélnými drážkami na klíči, čímž se výrazně snižuje počet klíčů, které lze do zámku úspěšně zasunout; tím probírá prvotní „předvýběr“ správného klíče. Při pohledu dovnitř stavítkového kanálu najdeme u zámku bez vloženého klíče stavítkový kanál v jádru téměř naproti spodního kanálu v domku. Právě existence této drobné odchylky umožňuje zámek otevřít kromě správného klíče také náradím.³⁹

Obr. 1: Cylindrický zámek⁴⁰

První (horní) stavítko v cylindru je viditelné i bez rozebrání zámku při pohledu do klíčového kanálu (klíčové dířky). Jeho viditelné zakončení je obvykle špičaté, aby přesně zapadalo do frézování na správném klíči. Pokud se hloubka frézování shoduje s délkou stavítka v cylindru, rozhraní se uvolní a zámek se otevře. Spodní (domková) stavítka zvenčí viditelná nejsou, protože pružiny je zespod tlačí směrem na stavítka v cylindru,

³⁹ BÜBL, M. *Tajemství zámečnictví: Návod k otevírání zámků*, Ernstbrunn: M. Bübl, 2013. s. 29.

⁴⁰ Zdroj: *Geheimwissen Schlüsseldienst – Eine Anleitung zum Schlossöffnen*. [online]. [cit. 2022-11-15]. Dostupné z WWW: <<http://geheimwissen.at>> a <<http://buebl.com>>.

zasahují tak až do jádra, čímž ho blokují a brání tím otočení jádra bez klíče. Proti vytažení jádra z domku při uvolněném rozhraní je uvnitř umístěna závlačka nebo pérová podložka.

Základním prvkem potřebným pro rychlé a bezproblémové otevření zámku je klíč, na němž jsou pod úhlem 110° vyfrézovány drážky odpovídající velikosti stavítek. Po vložení správného klíče zapadnou stavítka zámku pod rozhraní mezi otočným jádrem (cylindrem) a tělem zámku.⁴¹

Aby bylo možné otevřít zámek pomocí náradí, je zapotřebí najít nějakou jeho „vadu“. Nejedná se však o chybu v pravém smyslu slova, v případě zámků jde o drobnou odchylku či nepřesnost o velikosti setiny, někdy dokonce několika tisícín milimetru, které vznikají při výrobě a lze je najít u všech zámků. Při jejich otevírání pomocí náradí tak pachatel pouze využije těchto odchylek. V souvislosti se zvyšováním kvality zámků se tyto nepřesnosti snižují a takové otevírání se stává stále obtížnějším. I přesto je teoreticky možné otevřít jakýkoli zámek. Při otevírání zámků pachatelé využívají nejčastěji:

- **pohyb s jádrem:** podle přesnosti zarovnání domkových stavítek, která potřebují ke svému pohybu určitý prostor lze každým jádrem v různém rozsahu pootočit; ať už je pohyb možný v řádu stupňů či pouze minut nebo sekund, jedná se o základní podmínku pro otevření náradím, neboť bez něj by nebylo možné zámek natáhnout.
- **zvuky:** u všech typů zámků bez ohledu na to, zda používají stavítka, disky nebo lamely, je jejich zapadnutí na správné místo slyšitelné, přičemž se stářím zámku je tento zvuk výrazně jasnější než u novějších zámků.
- **vzduch v jádru:** neexistuje cylindr s dokonale lícujícím jádrem, vždy se mezi ním a domkem vytvoří drobný prostor, který, pokud má potřebný rozsah, může pachatel využít a vsunout do něj tenký kovový plátek zvaný shim a zámek jím otevřít (odtud název metody, tzv. shiming); tato nepřesnost je však u nových zámků výjimečná, proto je využitelná většinou pouze u starších zámků.
- **souosost:** prostory stavítkových kanálů nikdy nejsou zcela přesně na vnitřní střední ose, ale směřují šikmo dozadu nebo jsou jinak posunuté, což je rozhodující pro to, které ze stavítek „zapadne“ jako první; tímto způsobem lze pro každý cylindrický zámek najít nejhodnější rytmus otevírání.⁴²

⁴¹ MENŠÍKOVÁ, K. *Metody překonávání cylindrických zámků*. s. 7-8. [online]. 2015. [cit. 2022-11-29]. Dostupné z WWW: <<https://docplayer.cz/109312463-Vysoka-skola-banska-technicka-univerzita-ostava-metody-prekonavani-cylindrickych-zamku.html>>.

⁴² BÜBL, M. *Tajemství zámečnictví: Návod k otevírání zámků*, Ernstbrunn: M. Bübl, 2013. s. 40-42.

Pachatelé při překonávání zámků v praxi nevyužívají všech jejich známých či předpokládaných slabin najednou, ale nejčastěji se naučí jeden či dva postupy, s jejichž použitím zámeček obvykle úspěšně otevřou. Až v případě neúspěchu se pokoušejí o jiný. Díky tomuto přístupu pachatel „své“ naučené způsoby ovládá a je schopen otevřít i velmi obtížně překonatelné mechanismy ve velmi krátkém čase. Přesnou znalostí všech součástí zámku, porozumění principu jejich práce a znalostí reakcí zámku na otevírání náradím umožňuje otevřít i komplikované cylindrické zámky pod minutu.⁴³ Nejčastější „dovednostní“ způsoby otevírání zámků se nazývají picking a raking. U techniky picking pachatel využívá určité nepřesnosti zámku, zatímco raking se používá k rychlému otevření zámku a vyžaduje od pachatele cvik a dovednost, tedy jakousi „přidanou hodnotu“.

Picking

Zásadní a nepochybně také nejtěžší na otevírání zámkového mechanismu je jeho správné nátáhnutí s využitím prostoru v jádru. Na jádro je nezbytné vyvinout napínákem točivý moment, aby mohlo dojít ke svázání stavítek a jejich usazení, a zatlačit na něj, přičemž není podstatné, zda pachatel natahuje zámeček shora nebo ze spodní části. Poté do uzavíracího kanálu vsune sondu a přejíždí po špičkách stavítek. Vzhledem k tomu, že je nutné v průběhu otevírání zámku zachovat pro sondu dostatek místa na pohyb v uzavíracím kanálu, aniž by došlo ke kontaktu s napínákem, obvykle pachatel volí přístup zezdola. Napínací sílu pak uzpůsobuje podle potřeby tak, aby se kolíky při stlačení zastavily na rozhraní a nezapadly zpět do jádra. Větší síla zesiluje tření stavítek, což prakticky brání jejich stlačení, avšak většího točivého momentu je potřeba při otevírání nejnovějších kvalitních zámků s extrémně nízkými odchylkami, u zámků vystavených povětrnostním vlivům a visacích typů s pohyblivým jádrem. Jako napínáku pachatelé používají například vybavení na dekompresi, které si musí pro tento účel vyrobit sami. Zařízení pak pachatel do uzavíracího kanálu zasunuje a zaklíní tím, že jeho špička je užší, než oblast vstupu do uzavíracího kanálu a směrem dozadu se postupně rozšiřuje. Protože cylindrické zámky mají klíčové kanály různých parametrů, mají pachatelé tohoto typu vybavení více. Zasunutý napínák poté zaklíní do uzavíracího kanálu několika lehkými údery (např. kladivem). Výhodou při použití tohoto způsobu napínání zámku je přesná kontrola oslabujícího tlaku při napínání.^{44 45}

⁴³ BÜBL, M. *Tajemství zámečnictví: Návod k otevírání zámků*, Ernstbrunn: M. Bübl, 2013. s. 42-43.

⁴⁴ MENŠÍKOVÁ, K. *Metody překonávání cylindrických zámků*. s. 10-11. [online]. 2015. [cit. 2022-11-29]. Dostupné z WWW: <<https://docplayer.cz/109312463-Vysoka-skola-banska-technicka-univerzita-ostrava-metody-prekonavani-cylindrickych-zamku.html>>.

⁴⁵ BÜBL, M. *Tajemství zámečnictví: Návod k otevírání zámků*, Ernstbrunn: M. Bübl, 2013. s. 45-49.

Cylindrický zámek lze otevřít zásluhou tzv. vazebného efektu, tedy stavu, kdy se vlivem působení napínáku na jádro začne jádro točit až do zapadnutí prvního spodního stavítka ve stavítkovém kanálu. Stavítka tak zapadne na spodní hraně jádra a vrchní hraně domku. K pohnutí stavítkem musí pachatel vyvinout přes napínák větší tlak, než tvoří pružnost a pohybem vznikající tření, přičemž jejich síla je závislá na síle točivého momentu působící na jádro. Síla potřebná ke stažení svázaného stavítka směrem dolů se nemění až do rozhodujícího momentu, kdy se vrchní hrana domkového stavítka dostane na rozhraní, tření se zastaví, jádro se nepatrně pootočí a stavítka se usadí. Tento postup pak pachatel opakuje se všemi stavítky zámku, až rozhraní zcela uvolní a nic nebrání otočení jádra. Tímto je zámek otevřen.

Nejsložitější variantou metody picking je stlačení každé dvojice stavítek zvlášť až na rozhraní. K tomu pachatelé používají sondu ve tvaru háku nebo takzvaný polodiamant, který po lehkém napnutí cylindru zasunou do klíčové dírky a najdou jím stavítka, které mu klade největší odpor, aby pak na něj mohli zatlačit. Cílem je cítit zpětný tlak (při použití nástroje k dekompresi je i viditelný), aby pak sondou mohli pohybovat uzavíracím ústrojím, kdy v závislosti na síle tlaku, kterým na sondu působí, se napínák otáčí a naopak. K zapadnutí každého dalšího stavítka pak sleduje jejich pohyb a odezvu na zvýšení tlaku na nástroj, dokud všechna stavítka nezapadnou do rozhraní. Protože není možné určit konkrétní nepřesnost jakéhokoli zámkového mechanismu předem, pořadí stavítek určuje vazebný efekt stavítek, který pachatel zjistí až na místě a je tak nutné použít různých možností, dokud není dosaženo správného pořadí.

V případě určitých typů zámků, např. přídatných, jsou při instalaci jádra otočená o 180°, což při jeho překonávání vyžaduje určitou změnu v postupu, protože pachatel kromě výše popsaného postupu navíc k úspěšnému otevření zámku musí překonávat sílu gravitace. Rozdíl spočívá v tom, že pokud se u usazené dvojice kolíků vrátí jádrové stavítka do původní polohy, pachatel už při dalším vytahování pouze zvedá váhu stavítek, ale nepřekonává už pružnou sílu. Práce s nástroji je v těchto případech obráceného uchycení pro pachatele obtížnější.⁴⁶

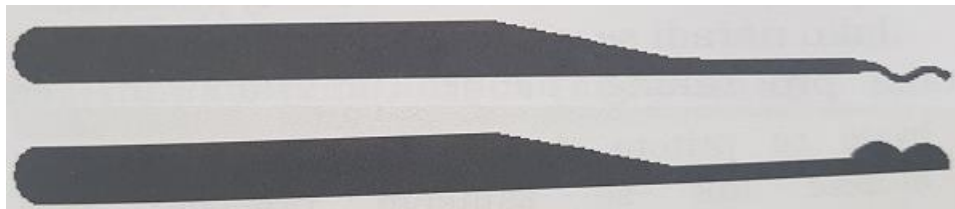
Složitější tvary blokovacích kolíků cylindrické vložky zhoršují pachatelům vyhledání zámku planžetou tím, že blokovací kolík se svými hranami po obvodu zachycuje o hranu otvoru v tělese vložky.⁴⁷

⁴⁶ BÜBL, M. *Tajemství zámečnictví: Návod k otevírání zámků*, Ernstbrunn: M. Bübl, 2013. s. 49-51 a 52-55.

⁴⁷ SPISAR, R. *Způsoby napadání zámkových mechanismů a možnosti kriminalistického zkoumání*. s. 50. [online]. 2007. [cit. 2023-01-16]. Dostupné z WWW: <<https://docplayer.cz/11693062-Zpusoby-napadani-zamkovych-mechanismu-a-moznosti-kriminalistickeho-zkoumani.html>>.

Při vyhmatávání tak kolíky vyvolávají dojem, že jsou správně usazené, zatímco jsou pouze zaseknuty o jednu ze svých drážek.⁴⁸

Obr. 2: Sondy – nahoře had, dole dvojitá polovičně zaoblená⁴⁹

Raking

Rakingu je ve své podstatě velmi jednoduchý postup. Pachatel zasune do klíčové dírky napínák, vytváří točivý moment a poté vhodným nástrojem několikrát silou přejezdě přes stavítka, dokud se napnutý zámek neotevře. Při správném točivém momentu se jádro cylindru lehce pootočí a náradí se dostává k dalším stavítkům, tlak poleví, ale domkové stavítko nemůže zpět do jádra, protože se zastaví o dolní hranu díry vyvrtané v jádru a pružná síla nestačí na to, aby překonala tuto překážku.⁵⁰ Další variantou rakingu je planžetou po stavítkách jezdit sem a tam jako pilkou. V případě obou technik je velice důležitý správný tlak na napínák – při rakingu by měl začít na co nejmenším a potom se velice pomalu zvyšovat, u vyhmatávání není většinou potřeba začínat tak nízko, ale i tak se jedná spíše o jemný dotyk.⁵¹

Přestože je tento postup použitelný pro většinu cylindrických zámků, nelze ji použít v případě, kdy jsou ve výšce vedlejších stavítek výrazné rozdíly, protože použití sondy brání blokuující stavítko. Na takové zámky potřeba použít picking.

Pomocí rakingu dokáže zkušený pachatel otevřít i složité cylindrické zámky. Náradím užívaným k tomu nejčastěji jsou tzv. had a půlkruhová sonda.

Další způsoby otevírání cylindrických zámků

Vzhledem k tomu, že některé zámky je dnes již obtížné pro pachatele otevřít za použití sondy, využívají podle možností a okolností také dalších způsobů, z nichž některé umožňují otevření zámku i bez zřetelného poškození, například:

⁴⁸ MENŠÍKOVÁ, K. *Metody překonávání cylindrických zámků*. s. 12. [online]. 2015. [cit. 2022-11-29]. Dostupné z WWW: <<https://docplayer.cz/109312463-Vysoka-skola-banska-technicka-univerzita-ostava-metody-prekonavani-cylindrickych-zamku.html>>.

⁴⁹ Zdroj: *Geheimwissen Schlüsseldienst – Eine Anleitung zum Schlossöffnen*. [online]. [cit. 2022-11-15]. Dostupné z WWW: <<http://geheimwissen.at>> a <<http://buebl.com>>.

⁵⁰ BÜBL, M. *Tajemství zámečnictví: Návod k otevírání zámků*, Ernstbrunn: M. Bübl, 2013. s. 57.

⁵¹ GOBRIW. *Průručka začínajícího lockpickera*, s. 5. [online]. 2008. [cit. 2022-12-03]. Dostupné z WWW: <<https://docplayer.cz/5131859-Prirucka-zacinajiciho-lockpickera.html>>.

- **navrtání** – používá se tam, kde pachatel nemá k dispozici vhodnou sondu, zlomil domkovou pružinu, nedokázal zámek otevřít pickingem nebo je na dveřích instalované bezpečnostní kování. U starších nebo levných typů cylindrických zámků, které jsou kompletně vyrobeny z mosazi stačí často klasický ocelový vrták,⁵² u zámku s ocelovými stavítky pak tvrdokovové vrtáky. Nejčastějším místem navrtání je rozhraní domku a cylindru, čímž pachatel poškodí stavítkovou pružinu a následně postupně i všechna stavítka, aby mohl jádrem otočit. Další možností je vyfrézování otvoru do domku a odstranění stavítek. Tento postup je náročnější na zručnost pachatele, ale v některých typů zámků představuje jedinou možnost jeho otevření.
- **odfrézování jádra** – u nejmodernějších cylindrických zámků bez pružinek, magnetických aj. složitých zámkových systémů je odfrézování jádra vlastně jedinou možností překonání zámku a současně také nejobtížnější. Vyžaduje ze strany pachatele náročnější přípravu a dražší nástroje; nelze jej provést běžnou vrtačkou, ale jen rychloběžnou frézku či strojem s frézovací hlavou. Tato hlava musí být vyrobena z tvrdšího materiálu, než je materiál cylindru, stroj musí mít počet otáček za minutu minimálně 15000.⁵³
- **ulomení** – každý vestavěný dvojitý cylindr lze snadno zničit kroucením či ulomením. Nejužší místo uprostřed zámku je vzhledem k umístění spojovacího šroubu současně nejslabší částí zámku, protože obě části jádra spojuje v tomto místě pouze malý mosazný zoubek. Tento způsob překonání je používán zejména v případech, kdy je vložka kryta pouze běžným kováním a přesahuje dostatečně na to, aby ji mohl pachatel pomocí vhodného nářadí (např. svářecích kleští) dostatečně pevně sevřít. Po několika pohybech do stran se zámek uprostřed zlomí. Pokud k pevnému sevření není dost místa, pachatel z okolí zámku odstraní malé množství dřeva. Pro zvýšení účinnosti používají pachatelé vlastní razníky vyrobené například přivařením běžné bezpečnostní rozety na krátkou trubku, proto je razník účinný i na malém prostoru. Pachatel nasune nástroj přes vložku do maxima, aby snížil riziko sesunutí, a pomalu se stupňující se silou pohybuje nářadím do stran, čímž působí na nejslabší střed zámku a následně jej ulomí; poté může cylindrem snadno otočit.⁵⁴

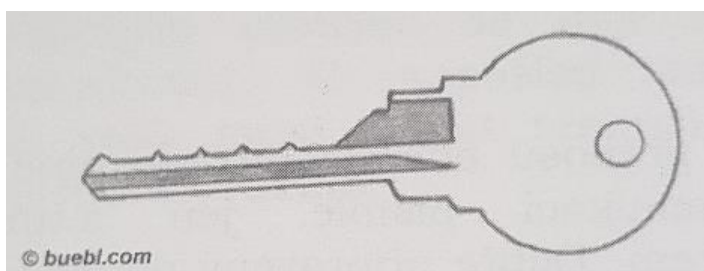
⁵² BÜBL, M. *Tajemství zámečnictví: Návod k otevírání zámků*, Ernstbrunn: M. Bübl, 2013. s. 85-86.

⁵³ MENŠÍKOVÁ, K. *Metody překonávání cylindrických zámků*. s. 25. [online]. 2015. [cit. 2022-11-29]. Dostupné z WWW: <<https://docplayer.cz/109312463-Vysoka-skola-banska-technicka-univerzita-ostrava-metody-prekonavani-cylindrickych-zamku.html>>.

⁵⁴ BÜBL, M. *Tajemství zámečnictví: Návod k otevírání zámků*, Ernstbrunn: M. Bübl, 2013. s. 95-98.

- **dorazový klíč** – umožňuje pachateli poměrně snadno a rychle otevřít i mnoho nejmodernějších kvalitních zámků, k jejichž překonání nelze použít picking ani raking. Klíčové kanály jsou při výrobě umístěny maximálně variabilně s cílem vyloučit možnost použít k otevření zámku jakýkoli klíč, což významně zvyšuje jeho bezpečnost. Při výrobě pachatel zbrousí profil klíče a ten pak lze použít nejen do původního zámku, ale také do dalších zámků s podobnými parametry (počet stavítek, profil klíče apod). Čím větší část profilu pachatel zbrousí, tím více se přiblíží dorazový klíč klíči univerzálnímu. Pachatelé využívající k překonávání zámkových systémů dorazového klíče si obvykle vyrobí více různých klíčů, aby si zajistili jejich využitelnost pro co možná největší spektrum profilů. Zuby dorazového klíče jsou kratší než nejnižší možné frézování na originálních klíčích, aby kolíky neblokovaly rozhraní cylindru. Takový klíč pak stačí silou zarazit do zámku, aby se stavítka v jádru nepohnula a do domku byla vyražena pouze ta spodní. Na chvíli se uvolní rozhraní a cylindrem lze otočit. Zásadní pro úspěch tohoto postupu je otočení dorazového klíče právě když se stavítka v domku zarazí dolů a rozhraní se uvolní. Pak, podobně jako při otevírání originálním klíčem, ale výrazně rychleji, lze otočením dveře otevřít. Po otočení cylindru o 360° je třeba postup zopakovat, stavítka pak znovu zapadne.^{55 56}

Obr. 3: Dorazový klíč⁵⁷

- **proražení** – velmi účinný, ale poměrně nebezpečný způsob otevření zámku, který používají zkušení pachatelé; k proražení, resp. prostřelení jádra použijí jateční pistoli, z níž je velkou rychlostí a silou vystřelen ocelový kolík. Vlivem velké síly celý zámek proletí dveřmi a ty lze pak bez problému otevřít.

⁵⁵ BÜBL, M. *Tajemství zámečnictví: Návod k otevírání zámků*, Ernstbrunn: M. Bübl, 2013. s. 120-124.

⁵⁶ MENŠÍKOVÁ, K. *Metody překonávání cylindrických zámků*. s. 15-16. [online]. 2015. [cit. 2022-11-29]. Dostupné z WWW: <<https://docplayer.cz/109312463-Vysoka-skola-banska-technicka-univerzita-ostava-metody-prekonavani-cylindrickych-zamku.html>>.

⁵⁷ Zdroj: *Geheimwissen Schlüsseldienst – Eine Anleitung zum Schlossöffnen*. [online]. [cit. 2022-11-15]. Dostupné z WWW: <<http://geheimwissen.at>> a <<http://buebl.com>>.

4.1.2 Jiné typy cylindrických zámků a způsoby jejich překonání

Diskové zarážky

Automobily, ale také psací stoly nebo kancelářský nábytek jsou často osazeny zámkem s diskovými zarážkami. Jejich bezpečnost je sice výrazně nižší než v případě cylindrických zámků se stavítky, ale pro svou malou hloubku jsou nenáročné na prostor potřebný k jejich instalaci a významnou roli hrají také nízké výrobní náklady. Pro zvýšení bezpečnosti se ve vozidlech nejčastěji využívá dvoudisková varianta s vyšším počtem zarážek. Z vnějšího pohledu obvykle odlišnosti nejsou patrné, až při pohledu do klíčové dírky je namísto kulatého stavítka viditelná široká kovová ploška.

Zámky s diskovými zarážkami pracují poněkud odlišně než cylindrické zámky se stavítky. Obsahují místo nich různý počet kovových destiček, všechny ve stejné velikosti, přičemž každá má stejně velký čtyřhranný otvor, ale každá v jiné výšce. Správný klíč vsunutý do tohoto otvoru destičku zvedne k rozhraní a jádrem lze otočit. Na malý výstupek na vnější straně tlačí pružina, která zvedá destičku nahoru. K zajištění plynulého vzájemného pohybu destiček jedné po druhé jsou pružinky umístěny střídavě obráceně.

Rozlišujeme několik typů diskových zámků, přičemž každý má svá specifika:

- **bez vodítka**, kde se všechny destičky pohybují vzájemně po sobě a utváří celistvý svazek. Jejich výhodou je velmi nízká hloubka, proto jsou často osazovány na kancelářský nábytek. K jejich překonávání se používá nejvíce půlkulatá a dvojitá půlkulatá sonda, protože na destičky ležící těsně u sebe lze potřebným způsobem tláčit jediné těmito dvěma typy náradí.
- **s vodítkem**, které jsou odolnější a kvalitnější než zámky bez vodítka, protože se všechny jejich destičky pohybují v oddělených kanálech. Také tyto zámky pachatelé otevírají půlkulatou nebo dvojitou půlkulatou sondou a tzv. hadem. V obou variantách bývají tyto zámky otevírány pomocí rakingu a s krátkým pevným napínákem. Pro vysokou výrobní nepřesnost těchto zámků dokáží velkou část z nich pachatelé snadno překonat i odemkací „pistolí“.
- **dvoudiskové**, které se používají v případě potřeby vyšší bezpečnosti, např. u automobilů nebo spisových skříní. Pro pachatele jsou snadno rozpoznatelné podle toho, že klíče se volně otáčejí. Nástroje se používají stejné, ale bez napínáku, nebo napínák samostatný dvojitý.⁵⁸

⁵⁸ BÜBL, M. *Tajemství zámečnictví: Návod k otevírání zámků*, Ernstbrunn: M. Bübl, 2013. s. 61-62.

- **s trámekem**, s nimiž se u nás v podstatě nesetkáváme, nejčastěji je lze najít u automobilů americké proveniencí. Tento prostředek se používá pro další posílení bezpečnosti zámku, aby zaskočil do destiček zarovnaných ve stejném postavení. K jeho otevření nástroji je nezbytné, aby pachatel stlačil destičky i trámek, aby zaskočil do potřebné polohy.

S cílem zdokonalit bezpečnost diskových zámků zvýšili zejména výrobci aut počet disků z obvyklých čtyř až pěti v některých případech i na deset či více, proto jsou novější typy obtížně otevíratelné a pachatelé raději volí zkušební klíč, tzv. jiggler.⁵⁹

Jednostranná vložka – půlcylindr

V případech, kdy stačí zamykat dveře jen z jedné jejich strany, např. u garáží či závor, se osazuje jednostranná vložka, tzv. půlcylindr.⁶⁰ Protože u těchto zámků vytržení razníkem apod. nelze použít z důvodu nemožnosti zlomit je u závitu šroubu, je pro jejich překonání nezbytné dostat se k ústrojí zámkové desky nebo cylindrickému šroubu. Nejčastějším používaným postupem je v těchto případech navrtání zámkové desky, kdy pachatel sejme kování nebo jen spodní šrouby a odsune jej stranou, aby zcela odhalil cylindr. Pro lepší přístup a přehlednost odstraní obvykle i kousek dřeva nad zámkem (tyto stopy posléze zakryje vrácením kování zpět na místo) a následně přes zámkovou desku vyvrtá otvor cca 1 cm nad cylindrem tak, aby mezi ním a vložkou zůstal malý překryv, ale závora se stavítkem byly přístupné. Poté nejčastěji rýsovací jehlou jedním pohybem pod stavítkem jej přizvedne, zároveň s tím posune i závora a pohybem západkou dveře otevře. K zesílení ochrany cylindru se často používá instalace různých bezpečnostních rozet, přičemž tvar rozety obvykle neovlivňuje míru její bezpečnosti. Ty nejjednodušší jsou vyrobeny např. z hliníku k jejich překonání stačí, když pachatel pouze stáhne kryt např. šroubovákem a odkryje cylindr. Ryze bezpečnostní kování a rozety jsou ocelové, připevňují se zevnitř a mají výrazně kuželovitý tvar. Tím je vyloučena možnost použití kleští nebo obtahovače, stejně jako jejich odstranění zvenčí. Jejich překonání je možné vyvrtáním otvoru šikmo nad cylindrem směrem dolů kolem rozety. Pachatel musí provrtat dřevo včetně plechu zadlabacího zámku, aby odhalil jeho mechanismus. Další postup je stejný jako u jiného navrtání zámkové desky.

⁵⁹ BÜBL, M. *Tajemství zámečnictví: Návod k otevírání zámků*, Ernstbrunn: M. Bübl, 2013. s. 62-64 a 102-105.

⁶⁰ MENŠÍKOVÁ, K. *Metody překonávání cylindrických zámků*. s. 9. [online]. 2015. [cit. 2022-11-29]. Dostupné z WWW: <<https://docplayer.cz/109312463-Vysoka-skola-banska-technicka-univerzita-ostrava-metody-prekonavani-cylindrickych-zamku.html>>.

Přídavný zámek

Pro zvýšení bezpečnosti dveří se často používají různé druhy přídavných zámků, které jsou umístovány nad hlavní zámek. Jejich mechanismus je skryt v zámkové desce na interiérové straně dveří, z vnější strany zůstává viditelný pouze vnější cylindr a jeho různě tvarovaný krycí prsteneček. Cylindrický přídavný zámek dokáže dostatečně zkušený pachatel překonat s použitím sondy, v ostatních případech se nevyhne jeho poškození. Obvykle tak činí navrtáním jako u klasických dveřních zámků nebo odstraněním celého cylindru. Nejčastějším způsobem provedení je u těchto zámků vyvrtání dvou otvorů na zvnějšku cylindru v maximální možné vzdálenosti od sebe, kdy pachatel ponechá pouze malý kousek materiálu, aby nedošlo k vytržení. Poté do vyvrtaných otvorů umístí kleště a použije silný šroubovák jako páku, aby jím mohl pod tlakem otáčet ze strany na stranu a oslabit tak pevnost šroubů. Jejich následným vypadnutím se cylindr uvolní a vypadne také nebo jej pachatel vytáhne kleštěmi. Pak stačí šroubovákem otočit středovou destičkou a zámek se odemkne. Stejný postup používají pachatelé také v případech, kdy neznají přesné umístění upevňovacích šroubů, nebo pokud se neúspěšně pokusili zámek odvrátat.

Dříve vyrobené zámky mají krytí cylindru pouze mosazné či plechové, takže pro jejich odstranění stačí obyčejná vrtačka. Přestože cylindr bez zakřiveného prstence přesahuje dveře jen několika milimetry, umožňuje to pachateli jeho uchopení do větších kleští. Poté stačí cylindrem točit, dokud neutrhne upevňovací šrouby a zámek lze otevřít bez poškození cylindru.⁶¹

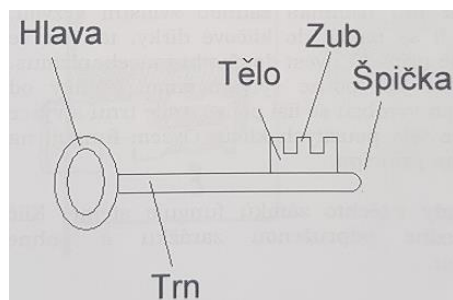
4.2 Běžné tělové zámky

Tělové zámky jsou pro své masivní rozšíření a dlouhou dobu používání pravděpodobně nejznámějším typem zámků, které jsou i přes svou jednoduchost stále relativně bezpečné. Setkáme se s nimi na mnoha místech, od obyčejných interiérových dveří až po trezorové zámky, ale jejich základ je neměnný. Nejčastější jsou zámky s dvojitými či různými těly, půldozické a zámky typu Chubb. Jednotlivé klíče odlišuje pouze jejich tvar, rozdílné síly trnu a výška či šířka těla. Cíl všech však zůstává shodný, tedy že slouží k přizvednutí zarážky jištěné pružinou a tím k pohnutí se závorou. Hlavním ochranným prvkem tak zůstává pouze fakt, že jen určitý okruh klíčů dokáže projít skrze zámkovou desku. Oplechování zámku zde slouží jako forma udávající tvar. Z původních přibližně 60 typů tvarování se v současnosti používá méně než polovina.

⁶¹ BÜBL, M. *Tajemství zámečnictví: Návod k otevírání zámků*, Ernstbrunn: M. Bübl, s. 138-143 a 156-157.

Uzavírací mechanismus tvoří pouze závorník nebo závorník a zábrany. Klíč slouží k nadzvednutí závorníku a posouvání závory. Ta bývá uzamykatelná obvykle jen na jeden západ, přičemž bezpečnost zámku je ovlivněna zejména profilem klíčového otvoru, použitím zábran a tvarovým uspořádáním klíče.⁶²

Obr. 4: Tělový klíč⁶³

Tuto překážku může pachatel poměrně jednoduše obejít pakličem s úzkým tělem, který projde všemi klíčovými otvory, neboť právě to je ve většině případů jedinou podmínkou uvedení zámku do chodu. Tyto jednoduché zámky jsou snadno rozpoznatelné pohledem. Bývají osazovány do spojovacích interiérových dveří např. v bytech a mnoha dalších místech, kde není vyžadováno vysoké zabezpečení.

K překonání tělových zámků pachatelé nejčastěji využívají plochý šperhák, otáčí jím do chvíle, než tělo zámku dostanou do svislé pozice. Současně s nástrojem přizvedne tělo zámku i zarážku a tím ji uvolní. Citelný protitlak pružinek značí správné umístění háku v unášecím zárezu závory, kterou pak lze pohnout. Zkušený pachatel dokáže tímto způsobem zámek otevřít stejně rychle, jako při použití správného klíče, pokud nebylo při výrobě použito některého z bezpečnostních prvků, které mohou prodloužit dobu potřebnou k jeho překonání, jako například:

- **lomy** – bezpečnostní prvky bránící otáčení jakýmkoli klíčem, který projde klíčovou dírkou. Správný klíč má na boku jeden či více vrubů odpovídajících vrubům na osazení, proto lze klíčem otočit. Zámky s lomy (někdy se jim říká okupované) nelze vždy poznat pohledem zvenčí; v dnešní době jsou spíše ojedinělé, zůstávají zejména ve starších budovách. Zkušenému pachateli však nedělají potíže. Pro maximalizaci použitelnosti náradí do širokého okruhu stavby zámků mají používané pakličce těla různých šířek nebo výšek.

⁶² SPISAR, R. *Způsoby napadání zámkových mechanismů a možnosti kriminalistického zkoumání*. s. 18. [online]. 2007. [cit. 2023-01-16]. Dostupné z WWW: <<https://docplayer.cz/11693062-Zpusoby-napadani-zamkovych-mechanismu-a-moznosti-kriminalistickeho-zkoumani.html>>.

⁶³ Zdroj: *Geheimwissen Schlüsseldienst – Eine Anleitung zum Schlossöffnen*. [online]. [cit. 2022-11-15]. Dostupné z WWW: <<http://geheimwissen.at>> a <<http://buebl.com>>.

- **optický klam** – jak už napovídá název prvku, tyto zámky se zdají být komplikovanější, než ve skutečnosti jsou, kdy zámek i klíče bývají opatřeny shodnými čísly a na klíčích jsou vybroušeny kolmé drážky, čímž odkazují na klíče k zámkům typu Chubb, na rozdíl od něj jsou ale drážky nefunkční a jde o naprosto běžný tělový zámek. K jeho překonání pachateli stačí zbrousit klíč na dostatečně úzký profil, který projde klíčovou dírkou. Takový paklíč je pak v podstatě univerzální pro veškeré půldozické i lomové zámky.

Kromě paklíče lze samozřejmě i tyto zámky odvrtnat dříve popsaným způsobem. Nesmí dojít k poškození uzavírací soustavy, aby bylo možné přes navrtaný otvor šroubovákem napodobit pohyb klíče a tím nadzvednou zarážku a odsunout závoru. Tělové zámky lze otevřít i s klíčem zasunutým z druhé strany. Pokud je přesah trnu dostatečný, lze jej uchopit uvnitř klíčové díry do plochých kleští a klíčem snadno otočit.⁶⁴

4.3 Zámky typu Chubb

Zámkový systém s uzavřeným zamykacím mechanismem, který je z vnější strany chráněn a lze jej otevřít pouze klíčem vyrobeným s dokonalou přesností, vynalezl na počátku 19. století Jeremiah Chubb. K tehdy známé konstrukci s dvojčinnými stavítky se závorovým zubem a jednoduchým labyrintem přidal stavítka s labyrintem v podobě, kterou si uchovala dodnes, a osadil je pružinou. Chubbův zámek se díky sofistikovanému mechanismu při pokusu o neoprávněné otevření bez původního klíče zablokoval. Svůj zámek ještě zdokonalil poté, co zkušený americký zámečník Alfred Hobbs sestrojil nástroj k jeho otevírání, čímž vyhrál Chubbovu výzvu na prověření bezpečnosti svého vynálezu.⁶⁵ Díky tomu se zámek Chubb stal jedním z nejspolehlivějších mechanických zámkových systémů vůbec a v krátké době se jeho užívání stalo normou v oblasti bezpečnostních zařízení a dodnes je využíván v podstatě ve všech oblastech, kde je vyžadována maximální bezpečnost. Využívá různý počet stavítek, z nichž každé má vlastní pružinu a seřizují se symetricky vůči středu.⁶⁶ To samo o sobě znamená obrovské kvantum možných způsobů uzavření, např. už pouhých pět disků s různě nastavenými výškami nabízí přes 3 tisíce možných způsobů uzamčení, přičemž tyto počty exponenciálně narůstají v závislosti na rostoucím počtu součástí zámku.

⁶⁴ BÜBL, M. *Tajemství zámečnictví: Návod k otevírání zámků*, Ernstbrunn: M. Bübl, 2013. s. 160-163.

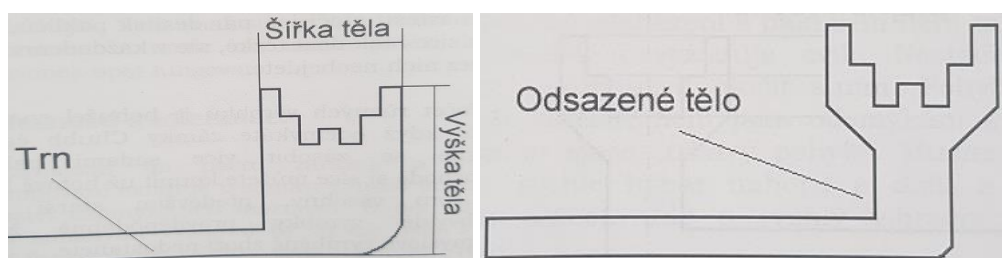
⁶⁵ KOBYLÁK, D. *Z historie trezorových zámků*. [online]. 2019. [cit. 2022-11-17]. Dostupné z WWW: <<https://www.lockpickers.cz/kategorie/historie/31-z-historie-trezorovych-zamku>>.

⁶⁶ POKORNÝ, J. *Zámek*. [online]. 2019. [cit. 2022-11-18]. Dostupné z WWW: <https://cs.wikisource.org/wiki/Ottův_slovník_naučný/Zámek>.

Právě z tohoto důvodu by bylo v podstatě nemožné zámek bez původního klíče otevřít. I u těchto zámků však vznikají při výrobě drobné nepřesnosti, které jeho překonání umožňují, zejména vzduch v kanálu přesouvateľného kolíku a nepřesnost ložiskového pouzdra disků. Nejčastější je otevření prostřednictvím těchto nástrojů a metod:

- **paklič** – i přes určité drobné odchylky jednotlivých zámků jsou pro jejich otevírání potřebné desítky různých pakličů. Při jejich výrobě a použití musí pachatel zohlednit základní rozměry zámků, počet zářezek, výšku a šířku těla a šířku trnu, přičemž tělo je častěji vyráběno s odsazením, aby jimi bylo možné otevírat i zámky s lomem, a tělo i trn v přední části bývají vykovány naplocho k zasunutí do více klíčových dírek. U těchto pakličů je nutné dodržet symetrii podle středové osy, tedy zuby ležící naproti sobě musí být upilovány na přesně stejnou výšku, jen prostřední zub má jedinečnou pozici a jeho výška se nesmí shodovat s výškou jiných zubů. Všechny háky ze sady pro jeden zámek musí mít krajní zuby stejně vysoké, protože tyto zuby vždy pohybují se závorou, například pro zámek s 5 zářezkami a závorou musí mít paklič ne 6, ale 7 zubů (jeden zub je při odemykání nefunkční). Závoru je zde široká jako první dvě diskové zářezky, proto lze klíč použít oboustranně. Jeho použití vyžaduje zkušenost pachatele, paklič není možné pouze zasunout a otočit jako při odemykání klíčem, ale je nutné jím vytvářet velmi rychlý trhaný pohyb nahoru a dolů, a přitom jím otáčet, dokud se zámek neotevře.

Obr. 5: Klíč a paklič s odsazeným tělem k zámku typu Chubb⁶⁷

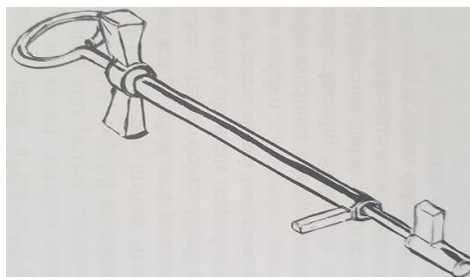
- **Hobbsův hák** (trubkový paklič) – funguje na velmi jednoduchém principu, ale velice efektivně; používá se zejména k překonávání zámků s maximálním zabezpečením (trezory ap.), které jsou vyrobeny s minimálními tolerancemi a mívají až 15 disků.⁶⁸ Tvoří ho dvojice přesně sestavených kovových trubiček schopných samostatné rotace; je to všestranný nástroj s měnitelnou

⁶⁷ Zdroj: *Geheimwissen Schlüsseldienst – Eine Anleitung zum Schlossöffnen*. [online]. [cit. 2022-11-15]. Dostupné z WWW: <<http://geheimwissen.at>> a <<http://buebl.com>>.

⁶⁸ BÜBL, M. *Tajemství zámečnictví: Návod k otevírání zámků*, Ernstbrunn: M. Bübl, 2013. s. 171-177.

délkou. Pachatel jím zvládne současně odklonit závoru a pohybovat každým stavítkem samostatně. Postup je podobný jako picking klasického zámku, ale vyžaduje velkou zručnost a zkušenost. Když se vlivem drobných odchylek konstrukce zámku některý z disků dřením o kolík sváže a ostatní disky drží jen tlakem pružinek, je nutné svázaný disk vyzdvihnout dostatečně vysoko, aby zapadl do stavítkového kanálu. Lehkým pohybem závory se pak sváže další disk a stejným způsobem pak pachatel vyzvedne postupně všechna stavítka, až se mechanismus otevře.

Obr. 6: Hobbsův hák⁶⁹

- **rozvolňovák** – velmi tenký jednoduchý nástroj, v podstatě drát zalomený do pravého úhlu, který lze použít místo paklíče. Pachatel najde unášecí zářez závory určený pro zapadnutí pravého klíče a vyvíjí zpětný tah na závoru, než se dokončí otáčka a stavítka zapadnou.
- **vrtání a navlékání** – je poslední možností v případě, že pachatel nechce nebo není schopen použít jiný způsob otevření zámku, i zde jsou však určitá specifikta v souvislosti se složitostí zámku. Zarážky je nutno navléknout na malý šroubovák a tím uvolnit pohyb kolíku. Obvykle je kolík spojen se závorou a jeho poloha se mění podle počtu západů, na které je zámeček uzavřen, proto nelze nikdy přesně určit jeho polohu. Hrubý odhad je však možný u polohy stavítka s ohledem na konstrukční podobnost tohoto typu zámků. K úplnému odemčení zámku musí pachatel obvykle vyvrtat několik otvorů k navlečení zářezek a posunutí kolíku, případně závory. Pokud se pachateli nepodaří zámeček otevřít ani tímto způsobem, lze se setkat i s odvrtáním kolíku. Tímto způsobem získá pachatel přístup k závoře a jednoduchým zpětným posunem závory zámeček otevře. Stejně lze postupovat i v případech, kdy na zářezky není vidět, protože jsou skryty za závorou.⁷⁰

⁶⁹ Zdroj: *Geheimwissen Schlüsseldienst – Eine Anleitung zum Schlossöffnen*. [online]. [cit. 2022-11-15]. Dostupné z WWW: <<http://geheimwissen.at>> a <<http://buebl.com>>.

⁷⁰ BÜBL, M. *Tajemství zámečnictví: Návod k otevírání zámků*, Ernstbrunn: M. Bübl, 2013. s. 181-183.

4.4 Otevírání vozidel

Každý typ a značka vozu má určitá svá specifika, ale existuje několik způsobů a nářadí, s jejichž pomocí lze úspěšně otevřít většinu z nich. Podobně jako u dveřních zámků, vyžaduje i otevírání vozidel určitou znalost a dovednost ze strany pachatele, přičemž některé postupy jsou obdobné. Přestože řada vozidel v dnešní době disponuje nějakým druhem instalovaného zabezpečovacího zařízení, většina z nich stále ještě využívá obyčejné zámky s diskovou zarážkou, které jsou popsány v kapitole výše.

Mezi nejčastěji používané způsoby a nástroje k otevírání vozidel patří:

- **picking** – použití napínáku s drážkou a vhodných sond minimalizuje riziko poškození. Napínák drží ochranný kryt klíčové dírky otevřený a umožňuje pachateli bez dalších překážek pohybovat sondou. Postup je dále stejný jako u cylindrického zámku, který je popsán v kapitole výše.
- **jiggler** neboli vibrační klíč – existuje mnoho možností zakoupení sériově vyráběných vibračních klíčů, které jsou vyráběny na základě počítačového výpočtu tvaru sondy a lze je použít na široký okruh tvarů klíčů, ale někteří pachatelé si vyrábějí vlastní sondy. Po zasunutí do zámku provádí pachatel velmi rychlý pohyb nahoru a dolů, přičemž zároveň klíč otáčí požadovaným směrem a lehce jej posouvá do zámku a ven, dokud se zámek neotevře.
- **pravítko** – velmi účinný nástroj, přestože řada výrobců zavádí různé ochranné prvky; obecně je cca 50 cm na délky, šíře 1,5 až 4 cm a 1 mm silné, ale existují různá provedení k ovládnutí jednotlivých mechanismů. Častý postup je zasunutí pravítka do mezery mezi oknem a dveřmi dovnitř směrem k zámku, nad středem venkovního držadla, kde je minimální riziko odporu komponent, které nepatří k mechanismu, a současně je nejbližší k zámku. Pachatel pohybuje pravítkem pod různými úhly, protože u mnoha aut jsou táhla uvnitř dveří napojena na určitý druh vahadla, které lze pravítkem snadno stlačit. U vozidel, kde je pod gumovým těsněním umístěn ochranný plech bránící zasunutí pravítka je použití tohoto nástroje možné pouze pokud není tato ochrana po celé délce okna, ale např. jen nad zámkem. V některých případech, kdy je vahadlo chráněno plechem, najde pachatel upraveným nářadím malý otvor, který mu umožní pohnout otočným kloubem nebo mechanikou cylindru.⁷¹

⁷¹ BÜBL, M. *Tajemství zámečnictví: Návod k otevírání zámků*, Ernstbrunn: M. Bübl, 2007. s. 295-300.

- **šroubovák** – používá se obvykle jako doplňkový nástroj, když není možné pohnout táhly dveří jen pomocí napínačku.
- **bovden** – používá se pro snadné použití a dostupnost. Je úzký, pružný, ohebný bez rizika zlomení a lze do něj vsunout drát, na kterém pachatel udělá oko a zasune skrze těsnění dovnitř vozu. Zvenku pak stačí oko nastavit do vhodné polohy a dveře jím otevřít.
- **S-hák** – je nástroj ze silného drátu vytvarovaného do „S“, používá se obvykle ze spodní části dveří ke zvednutí zavírací pojistky.
- **napíchnutí zámku** – lze použít dvě varianty podle typu otevíraného vozu; dlouhou tenkou rýsovací jehlu nebo jiný ostrý předmět pachatel prorazí skrze těsnění pod dveřním zámkem a špičkou jehly trefí přímo do vertikálního závěrového táhla, které leží přesně za těsněním, které posune nahoru, nebo stlačí závěrovou páčku na cylindru, na kterou je připevněno táhlo. Vzniklý otvor je velmi malý a na pohled často téměř nepostřehnutelný. Kapka lepidla pomůže také zadržet vodu.⁷²

U vozidel s elektrickým zamykáním dveří je sice soustava táhel obvykle dobře chráněna, ale elektrický kontakt či motor je obvykle odkrytý. V těchto případech pachateli k odemčení dveří stačí překlenout elektrický kontakt, nejčastěji s využitím tenkého pravítka nebo úzké tyče.

⁷² BÜBL, M. *Tajemství zámečnictví: Návod k otevírání zámků*, Ernstbrunn: M. Bübl, 2007. s. 319-320.

5 VYBRANÉ ÚKONY NA MÍSTĚ ČINU KRÁDEŽÍ VLOUPÁNÍM

Krádeže vloupáním se odlišují od ostatních majetkových trestných činů tím, že pachatelé před vniknutím do objektu překonávají různé překážky, k čemuž si mnohdy zhotovují nástroje nebo používají jako nástrojů různých předmětů nalezených poblíže místa trestného činu.⁷³

5.1 Specifika při vyšetřování krádeží vloupáním

Velkou část krádeží vloupáním páchají věkově mladší pachatelé. Charakteristickým rysem je zde zpravidla nedokonalý způsob provedení, ve většině případů ukazující na hrubou sílu, nepromyšlené vnikání do objektů bez důkladné přípravy, náradí a tipování. Menší, o to však nebezpečnější část (zpravidla řemeslných) pachatelů má značné zločinecké zkušenosti, které se projevují v celém průběhu spáchaného činu. Je to zejména promyšlenost vytipování objektů, vnikání do objektu za využití předem připraveného, mnohdy speciálního náradí, příprava únikové cesty, zajišťování se na místě činu, odstraňování nebo zahlazování stop, odcizování cenných a takových věcí, podle kterých lze pachatele těžko usvědčit. Tito pachatelé někdy úmyslně mění i způsob provádění trestné činnosti nebo jinak ztěžují objasňování případu.⁷⁴

Při pronikání a vstupu do objektů volí pachatelé zejména oblast s nejslabším zabezpečením a jiných výhod v závislosti na okolním prostředí, případně i povětrnostních a jiných podmínkách jako je viditelnost, osvětlení, déšť, hluk z okolí ke krytí zvuků při vloupání apod., aby minimalizovali riziko vyrušení či spatření svědkem. K tomu se velmi často nabízejí zadní či postranní vstupy, nezajištěná okna a technické či odvětrávací otvory, přičemž obvykle překonávají větší či menší množství překážek různé obtížnosti. Při tom jsou pachatelé nuceni zanechat na místě činu a v jeho okolí řadu různorodých stop. Tyto stopy po páčení, řezání, pilování apod. zpravidla nacházíme na dveřích, okenních rámech, trezorech, pracovních stolech či vypáčených zásuvkách. U tohoto druhu trestné činnosti se nejčastěji vyskytují tzv. negativní okolnosti, zejména jde-li o fingované vloupání.⁷⁵

⁷³ NĚMEC, B. a kol. *Kriminalistická příručka*. Svazek 1. Tisk, n. p., knižní výroba Brno, s. 96.

⁷⁴ CHMELÍK, J. a kol. *Rukověť kriminalistiky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s. 358.

⁷⁵ CHMELÍK, J. a kol. *Místo činu a znalecké dokazování*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s. 65.

Negativní okolnosti jsou skutečnosti (stopy, změny, znaky) zjištěné ohledáním, které jsou v logickém rozporu s jinými informacemi na místě činu. Jde o situace, kdy by na základě zjištěného stavu měly určité znaky či stopy existovat, ale neexistují, nebo naopak jsou nalezeny změny, stopy či znaky, které se v celkové situaci a v kontextu ostatních změn jeví jako protichůdné, nelogické nebo rozporné, tedy takové, které existují, přestože by podle předpokladů existovat neměly. Negativní okolnosti jsou velmi důležité pro odhalení předstírání či zakrývání trestné činnosti, ne vždy jsou však výsledkem působení pachatele, může jít o změny vzniklé přirozeně např. vlivem času nebo fyzikálních, chemických či biologických procesů. V případě nepřirozených změn na místě činu se bude jednat zejména o negativní okolnosti uměle vytvořené pachatelem k utajení nebo zahlazení činu, stop a dalších důkazů zanechaných na místě činu pachatelem. Tato skupina negativních okolností se v praxi vyskytuje nejčastěji.⁷⁶

V rámci plnění neodkladných zajišťovacích opatření na místě činu policista nesmí svým jednáním ztížit či znemožnit provedení ohledání, znehodnotit stopy nebo vytvořit nové. Pokud policista neprovádí úkony spojené se zadržením či pátráním po pachateli, zajišťuje prověření okolí místa činu za účelem zjišťování dalších svědků, příp. dalších důkazů, např. záznam z kamerových systémů. Hlášení z místa činu musí obsahovat údaje o tom, kdo, odkud a kdy jej podává, o jaký trestný čin nebo událost se jedná, kde je místo činu nebo události, popř. kde je oběť trestného činu, co je známo o pachateli, popř. o směru a způsobu jeho úniku, jak je možno se na místo činu dostat, popř. jaké je tam telefonické spojení a jaká opatření byla již provedena.⁷⁷

5.2 Ohledání místa činu

Z výše nastíněných důvodů je ohledání místa činu v případech krádeží vloupáním zásadní, neboť se zde nacházejí stopy po prováděné činnosti svědčící o spáchání trestného činu, které mohou vést nejen ke zjištění způsobu či konkrétního nástroje, kterým byl trestný čin proveden, ale také stopy umožňující identifikaci pachatele. Na základě provedeného ohledání místa činu tak lze potvrdit, zda došlo ke vloupání, stanovit způsob jeho provedení, předběžně odhadnout charakteristiky související s určením osoby pachatele jako jsou např. pohlaví, věk, tělesná konstituce, způsob chování či použité nástroje, a následně také stanovovat další postup při provádění souvisejících úkonů.

⁷⁶ CHMELÍK, J. a kol. *Rukověť kriminalistiky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.28-29.

⁷⁷ NĚMEC, M. *Kriminalistická taktika pro policisty*, Praha: EUROUNION, s. 113.

Ohledání je kriminalistická metoda, již se na základě bezprostředního pozorování zjišťuje, zkoumá, hodnotí a dokumentuje materiální situace nebo stav objektů, které mají vztah k prověřované události, k jejímu poznání a získání důkazů i dalších informací důležitých pro trestní řízení. Podstata ohledání spočívá v tom, že bezprostředně svými smysly poznáváme fakta o události a jejím charakteru, která mají důkazní nebo taktický význam. Zahrnuje nejen pozorování a zkoumání, ale i postupy, kterými je dosahováno účelu ohledání, jako jsou různá měření, zkoumání objektů, experimentování a další, včetně dokumentace postupu i výsledku ohledání.⁷⁸

Nejčastějším druhem ohledání je ohledání místa činu, prováděné s cílem získat maximum informací o průběhu činu a osobě pachatele. Zejména u krádeží vloupáním je však často i jediným zdrojem informací, na jejichž základě je možné vypátrat a usvědčit pachatele. Při hledání souvislosti místa činu a míst souvisejících se spáchaným trestným činem a jednáním konkrétní osoby jsou při ohledání nacházeny předměty, nástroje nebo stopy po nástrojích, pomocí kterých byl čin spáchán, informace dokazující směřování činu proti objektu nebo předmětu, který je či byl na místě činu, a v neposlední řadě rovněž důležité stopy prokazující přítomnost nějaké osoby. V souvislosti v ustanovením § 113 trestního řádu je ohledání místa činu procesním úkonem; o jeho provedení se sepisuje Protokol.

Ohledání se provádí poznávacími metodami (např. pozorování, měření, výpočty, popis, srovnání, modelace) s využitím analýzy a syntézy a přihlédnutím k informacím získaným z jiných zdrojů, jako podání vysvětlení či domovní prohlídka. Jeho účelem je mimo zajištění stop k následnému zkoumání také zjištění informací, které usnadní pátrání po pachateli a poskytnou odpovědi na **základní kriminalistické otázky**, tj. **co** bylo spácháno (vloupání či předstíraná krádež), **kdy** (stanovení doby je důležité pro objasnění činu), **kde** (místo zjištění nemusí být místem činu), **kdo** (stopy, otisky prstů, nedopalky či způsob provedení mohou být zásadní pro ztotožnění pachatele), **jak** (stopy, věcné důkazy či zvláštnosti daného místa umožní stanovit průběh činu, místo vniknutí, způsob pohybu na místě, kudy pachatel odešel), **čím** (použité nástroje jsou zásadní pro vytipování a následné usvědčení pachatele, i správnou kvalifikaci skutku), **proč** (motiv pachatele je zásadní pro stanovení vyšetřovacích verzí, zúžení okruhu možných pachatelů i správnou právní kvalifikaci činu; lze jej odvodit z řady stop, ale i z tzv. negativních okolností).

⁷⁸ CHMELÍK, J. a kol. *Místo činu a znalecké dokazování*, Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2005, s. 19-20.

6 MECHANOSKOPICKÉ STOPY A JEJICH ZKOUMÁNÍ

Vzhledem k tomu, že při vloupání pachatelé používají velmi často nejrůznějších nástrojů, upravených klíčů či nářadí, jsou stopy těmito předměty na místě činu zanechané, resp. výsledky jejich ohledání a zkoumání, velmi důležitou součástí vyšetřování těchto trestných činů. Nářadí různého druhu bývá totiž nejčastěji předmětem kriminalistického zkoumání, a to jak nářadí vyrobené sériově, v továrnách, nebo nářadí, které si pachatel trestného činu vyrobil sám, tak i nářadí sériově vyrobené, které si pachatel trestného činu pro svoje účely vhodně přizpůsobil.⁷⁹ Takové stopy a předměty zajištěné při ohledání místa činu jsou následně podrobeny dalšímu zkoumání v laboratoři, kde je lze ohledat velmi podrobně za použití nejrůznějších metod vědeckého zkoumání, které je přímo na místě činu ze své podstaty neproveditelné, avšak pro stanovení závěrů nezbytné. Jednou z těchto metod je i kriminalistická mechanoskopie.

Mechanoskopie se zabývá posuzováním zákonitostí vzniku, trvání (existence) a zániku stop vytvořených nejrůznějšími nástroji a v řadě případů i identifikaci nástrojů podle jimi vytvořených stop.⁸⁰ S její pomocí může být nejen určen konkrétní nástroj, kterým byl spáchán trestný čin, ale na základě vlastností tohoto nástroje může být následně zjištěna a objasněna i celá série činů spáchaných tímto konkrétním předmětem.

6.1 Předmět mechanoskopického zkoumání a druhy zkoumaných stop

Nejčastějšími předměty zkoumanými prostřednictvím metod kriminalistické mechanoskopie jsou zajištěné nástroje (ať již přímo na místě činu nebo následně v rámci domovních prohlídek či přímo u pachatele), jejich úlomky a předměty, na nichž se nacházejí či se podle předpokladu mohou nacházet stopy po použití nástrojů, zejména zámky, zámkové vložky a jiné uzavírací mechanismy, pečeti, úschovná zařízení (např. trezor), nejrůznější mechanickým působením poškozené kusy oděvu a předměty z kovů a jiných pevných materiálů (např. stroje, přístroje a jejich součástky, provazy, gumové hadice nebo skla).

Mechanoskopické stopy podle způsobu jejich vzniku rozlišujeme na statické (vtisky) a dynamické, které tvoří rýhy, soustavu rýh (tzv. sešinuté stopy), a zhmožděné.⁸¹

Vtisky jsou stopy vzniklé působením nárazu nebo úderu nějakého předmětu, zachovávají se nejlépe na předmětech z tvrdého dřeva, plastu nebo měkkých kovů (dveře,

⁷⁹ ČERMÍN, S. a kol. *Kriminalistická příručka*. Svazek 2. Kriminalistický ústav HSVB. s. 269.

⁸⁰ STRAUS, J. a kol. *Kriminalistická technika*. Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. s. 190.

⁸¹ STRAUS, J. a kol. *Kriminalistická technika*. Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. s. 191-192.

rámy oken apod.). Rýhy jsou následky působení (dotyku či posunutí) malé plochy nástroje pod určitým tlakem, tedy hrotu nebo ostří. Často se vyskytují u zámkových systémů po použití pakličů či speciálně upraveného náradí. Samy o sobě však obvykle nestačí u určení konkrétního kusu nástroje, pouze ke stanovení skupiny nástrojů.

Lepším zdrojem informací pro konkretizaci použitého nástroje jsou soustavy rýh, nazývané též sešinuté stopy, poukazující na kontakt plochy jednoho předmětu s povrchem jiného předmětu. Nachází se obvykle jako stopa po vrtání, broušení, řezu nebo štípání na zámkových vložkách i kování, ale také na nábytku nebo bezpečnostních schránek (trezorů). S ohledem na rozsah informací, které z nich lze získat, jsou tyto stopy schopny poskytnout vodítko k individuálnímu určení použitého nástroje.⁸²

Zhmožděnými nazýváme stopy s nejasným ohraničením i tvarem, které vznikají opakovaným použitím nástroje na malé ploše předmětu v různých směrech. Kvůli vzájemnému překrytí a porušení těchto stop je obvykle obtížné určení i jen skupiny možných nástrojů, kterými byly stopy způsobeny.⁸³

Dalšími možnými stopami jsou částice vzniklé kontaktem nástroje s předmětem, pocházející nejčastěji od vrtání, řezání či broušení.⁸⁴

6.2 Zajišťování mechanoskopických stop

Při samotném provádění zajišťování stop nebo předmětů ke zkoumání je nutné dodržovat pravidla zabraňující znehodnocení, změně či kontaminaci dané stopy, aby bylo možné její zkoumání vůbec provést.

Základní povinností policisty, který zajišťování provádí, je stopu zafixovat vhodným způsobem, který umožní její zachování bez poškození, uvést přesný popis každé zajištěné stopy do protokolu o ohledání místa činu se všemi důležitými znaky a okolnostmi nálezu. Významné je rovněž stanovení co možná nejpřesnějšího stáří stopy (např. podle prachu nebo oxidační reakci na povrchu). Poté je provedeno samotné zajištění stopy pomocí fotografie, odlitku či tzv. in natura (společně s předmětem, na němž se stopa nachází). Další možností zajištění stopy je její sejmutí z nosiče nebo oddělení části se stopou od celku.⁸⁵

⁸² HLAVÁČEK, J., PROTIVINSKÝ, M. a kolektiv. *Praktická kriminalistika*. Praha: Kriminalistický ústav, 2006. s. 93.

⁸³ PORADA, V. a kolektiv. *Kriminalistika*. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2001. s. 221.

⁸⁴ STRAUS, J. a kol. *Kriminalistická technika*. Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. s. 191-192.

⁸⁵ STRAUS, J. a kol. *Kriminalistická technika*. Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. s. 195-196.

6.3 Zajišťování zámků, cylindrických vložek a kování

Zajištění zámku pro účely mechanoskopického zkoumání se provede vyjmutím z lůžka nebo přímo demontáží ze dveří, podle potřeby můžeme demontovat i se zapadacími plechy.⁸⁶ U cylindrických vložek je postup stejný; u visacích zámků, které byly vypáčeny, případně jinak poškozeny, je součástí zajištění rovněž petlice či stopy na okolním materiálu. Pokud došlo o oddělení třmenu zámku např. řezáním či přestřížením, které nezanechaly stopy na okolních částech, jejich zajištění není nutné. Zásadní je zajistit zachování zámku ve stavu, v jakém byl nalezen, a zabránit jeho dalšímu poškození nebo jinému narušení vzniklých stop. V případě, že je na místě nezbytné zajišťovaný zámek otevřít, musí být použito výhradně originálního klíče a celý postup řádně popsat pro odborníka, který bude provádět expertizu, včetně přiložení použitého klíče. Na samotném zámku či zámkové vložce je nutné označit jejich vstupní stranu. Znalci je pak soubor stop předán s co možná nejpřesnějším popisem, všemi používanými klíči a každý předmět nebo jeho každá jednotlivá část musí být zabaleny odděleně. Pokud je cylindrická vložka předávána znalci ke zkoumání s podezřením na překonání pomocí náradí (např. sondou), ne nutno vyjmout celý zámek a předmětem zkoumání bude i otázka, zda k překonání nedošlo za použití jiného postupu (např. vrtáním).⁸⁷

⁸⁶ SPISAR, P. *Způsoby napadání zámkových mechanismů a možnosti kriminalistického zkoumání*. s. 60. [online]. 2007. [cit. 2023-01-16]. Dostupné z WWW: <<https://docplayer.cz/11693062-Zpusoby-napadani-zamkovych-mechanismu-a-moznosti-kriminalistickeho-zkoumani.html>>.

⁸⁷ STRAUS, J. a kol. *Kriminalistická technika*. Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. s. 197.

7 PRAKTICKÁ ČÁST

Jako součást praktické části práce autor uvádí v zestručněné podobě dva vybrané případy reálných incidentů řešených Pohotovostním a eskortním oddělením Krajského ředitelství Olomouckého kraje Policie ČR (dále jen PEO KRPM) v součinnosti s Obvodním oddělením Policie ČR, Olomouc III. Pro účely zveřejnění případů jsou veškeré osobní údaje dotčených osob a časová osa pozměněny.

První z případů popisuje problematiku často řešenou Obvodním oddělením Policie ČR, Olomouc III, a to vloupání do motorového vozidla, kdy pachatel při otevírání zavazadlového prostoru vozidla použil jednu z metod uvedenou v teoretické části této práce pojednávající o způsobech překonávání zámkových systémů. V tomto případě se osobu pachatele podařilo usvědčit na základě znaleckého zkoumání Odboru kriminalistické techniky a analýz.

Druhým případem použitým zde k ilustraci praktického postupu při vyšetřování krádeže vloupáním a zahrnujícím mezi jinými i velké množství zajištěných stop je krádež vloupáním do rodinného domu. I tento případ byl řešen Pohotovostním a eskortním oddělením Krajského ředitelství Olomouckého kraje Policie ČR, avšak ani přes množství stop a jejich analýzu na příslušných odděleních Odboru kriminalistické techniky a analýz se pachatele nepodařilo ztotožnit.

7.1 Případ vloupání do vozidla

Dne 15. 05. 2019 v 15:00 hod. bylo na telefonní linku 158 – Integrované operační středisko Policie České republiky Olomouckého kraje (dále jen IOS KRPM) oznámeno panem Okradeným, že se mu někdo v Olomouci na ulici Šlechtitelů vloupal do jeho zaparkovaného osobního motorového vozidla tovární značky Audi A6 combi, registrační značky 4Z4 0110.

Na místo byla operačním důstojníkem IOS KRPM vyslána hlídka z Obvodního oddělení Policie ČR, Olomouc III ve složení pprap. Jakub Blažek, nstržm. Martin Vogt služebním vozidlem VW Transporter, RZ 4M8 1350, v provedení „POLICIE“ za účelem zjištění skutečného stavu věci a k případné dokladaci oznámeného vloupání do vozidla. Na místě byl kontaktován oznamovatel, který uvedl, že je poškozeným a žádá o zadokumentování celé události. Hlídka muže vyzvala k prokázání totožnosti. Muž předložil OP na jméno Tomáš Okradený, narozen 01. 01. 1991, trvale bytem Velké náměstí 50, Kroměříž. Lustrací v MBP (Mobilní bezpečná platforma) byla jeho totožnost ověřena,

kdy bylo zjištěno, že IS PATROS (Informační systém Pátrání po osobách) je negativní. Po ověření totožnosti byl pprap. Blažkem muž vyzván k podání vysvětlení ve výše uvedené věci. K tomuto pan Okradený uvedl, že dne 15. 05. 2019 přijel svým vozidlem do Olomouce na ulici Šlechtitelů za účelem pracovního jednání ve firmě GECO, kde ve 13:00 hod. své vozidlo zaparkoval na přilehlém parkovišti. Jelikož byl v časové tísní a na jednání, které mělo začít ve 13:00 hod. se zpozdil, vzal si z vozidla jen osobní věci, jako mobilní telefon, sako, dioptrické brýle, a šel za jednatelem firmy oznámit, že je již na místě a omluvit se za pozdní příjezd. Jednatel firmy omluvu akceptoval a sdělil mu, že jednání začne ihned. S ohledem na tyto skutečnosti si v zavazadlovém prostoru vozidla zanechal některé potřebné dokumenty a pracovní notebook. Jakmile zjistil, že dokumenty a notebook potřebuje k jednání, vrátil se ke svému zaparkovanému vozidlu, které na dálku odemkl dálkovým ovladačem, a po přistoupení k pátým dveřím svého vozidla zjistil, že se mu do něj někdo vloupal, a to tak, že na pátých dveřích bylo zcela zjevné poškození zámku neznámým předmětem. Dále zjistil, že ze zavazadlového prostoru vozidla mu byl odcizen jeho pracovní notebook Acer, kdy mu vznikla škoda jak na poškozeném vozidle, tak na odcizeném předmětu vyšší než 40.000 Kč, proto volal na Policii ČR.

V rámci prvotních úkonů na místě bylo v souladu s § 113 trestního řádu provedeno ohledání místa činu, kterému byl přítomen kriminalistický technik. Ohledáním bylo zjištěno, že zámek pátých dveří vozidla vykazuje násilné poškození, kdy horní krycí plech byl zdeformovaný a středová krytka zámku pro vstup klíče byla vpáčená do spodní části krytu zámku. Vnitřní segmenty zámku jeví známky deformace jako odraz vniknutí cizího předmětu, který nebyl určený k jeho standardnímu otevření. Dále byl zámek zčásti zaražen dovnitř a dveře již nebyly zajištěny, ale jen přivřeny tak, že na první pohled nebylo patrné, že k vloupání do vozidla došlo. Kriminalistický technik ÚO (Územní odbor) Olomouc nprap. Chytil pořídil fotodokumentaci poškození vozidla a zajistil několik kriminalistických stop (daktyloskopický otisk prstu) na karoserii vozidla vedle poškozeného zámku, dále pak několik mechanoskopických stop jako jsou rýhy, vrypy a zhmožděné stopy.

V rámci prvotních úkonů byla dále provedena prověrka v rámci okolních firem za účelem zjištění možných svědků události a případně identifikace podezřelé osoby. Při tomto byl také kontaktován pan Loun, pracovník firmy Aqua Industries, který sdělil, že viděl od vozidla utíkat neznámého muže v tmavém oblečení s kapucí na hlavě a v ruce držel předmět připomínající notebook. Dále bylo hlídkou zjišťováno, zda je místo popisované události monitorováno kamerovým systémem instalovaným na okolních budovách. Za tímto účelem byly v souladu s § 8 odst. 1 trestního řádu požadovány

informace po pracovnících sousední firmy Aqua Industries, přičemž tito byli dotazováni na kamery, které jsou umístěny na jejich budově ve směru k veřejné komunikaci a taktéž parkoviště firmy Geco, což bylo negativní, neboť kamery zabírají pouze prostor jejich firmy a do veřejného sektoru nezasahují.

S poškozeným panem Okradeným byl v dané věci sepsán Protokol o trestním oznámení a dále Úřední záznam o podaném vysvětlení podle § 158 odst. 6 trestního řádu. Do tohoto pan Okradený uvedl obdobné informace, které sdělil v rámci prvotních úkonů na místě činu, a to, že odcizený notebook tovární značky Acer, model Aspire 3, byl pořízen cca před 14 dny, pořizovací cena byla v hodnotě 25.000 Kč, což lze považovat i v době odcizení za validní cenu. K uvedenému notebooku je pan Okradený schopen policejnímu orgánu doložit veškeré pořizovací doklady do spisového materiálu. Notebook byl v zavazadlovém prostoru uložen v látkové brašně černé barvy značky Acer, která byla součástí při zakoupení notebooku. Dále se tam nacházela nabíječka k danému notebooku. Tyto všechny uvedené věci lze považovat za jednotné balení, kdy celková hodnota odcizené věci je 25.000 Kč. Dále poškozený uvedl, že zničený zámek včetně celkového poškození zadních dveří nechá opravit v autorizovaném servisu, kdy přesnou cenu opravy nemůže blíže specifikovat, nicméně zcela jistě bude vyšší než 20.000 Kč, což následně doloží fakturou z uvedeného servisu značky Audi. Podezření na vloupání do jeho vozidla a následného odcizení notebooku nemá vůči žádné konkrétní osobě, během svého příjezdu k firmě Geco si nevšiml ničeho podezřelého, a to jak v pohybu podezřelých vozidel či osob.

Po sepsání Úředního záznamu o podaném vysvětlení byly panu Okradenému vystaveny a vysvětleny tři poučení, které se sepisují s poškozenými osobami, kdy tyto formuláře se nazývají Poučení poškozeného v trestním řízení, Poučení o zákazu poskytování informací o trestním řízení a osobách na něm zúčastněných a Základní informace pro oběť trestného činu. Pan Okradený se k trestnímu řízení připojil s nárokem na náhradu vzniklé škody. O provedeném ohledání místa činu byl sepsán protokol. Dále byl sepsán Záznam o zahájení úkonů trestního řízení podle § 158 odst. 3 trestního řádu, a to pro podezření ze spáchání přečinů Krádeže podle § 205 odst. 1 písm. a, b) trestního zákoníku a Poškození cizí věci podle § 228 odst. 1 trestního zákoníku. Dále byl sepsán Úřední záznam, ve kterém byly popsány prvotní úkony policejního orgánu v dané věci.

Podle § 158 odst. 7 trestního řádu byl k podání vysvětlení vyzván i pan Loun, kterého jako možného svědka ztotožnila v průběhu prvotních úkonů policejní hlídka. Pan Loun tak učinil do Úředního záznamu o podaném vysvětlení podle § 158 odst. 6 trestního řádu dne 19. 05. 2019, přičemž uvedl, že v době okolo 13:10 hod. dne 15. 05. 2019 si ze

sousedící firma Aqua Industries, kde je zaměstnancem, všiml neznámého muže v tmavém oblečení s kapucí na hlavě, který v rukou držel předmět připomínající notebook a utíkal od vozidla směrem do ulice Holická. Muž mohl být ve věku do 30 let, menší postavy, s rezavým plnovousem.

Vzhledem k informaci, že neznámý muž odešel ve směru ulice Holická, byla v souladu s § 8 trestního řádu požádána Městská policie Olomouc o dodání výstupů z kamerových zařízení umístěných na křižovatce ulic Šlechtitelů a Holická, zachycujících přilehlé okolí, a to v časovém úseku od 12:30 hod. do 13:45 hod. dne 15. 05. 2019. Kamerový záznam byl dodán ke spisovému materiálu a vyhodnocen. Na kamerovém záznamu je při průchodu ulicí Holická ve směru do ulice Šlechtitelů zachycen v čase 13:00 hod. neznámý muž odpovídající popisu, ale vzhledem k přednastavené sestavě kamery a její špatné kvality záznamu nebylo možno daný záznam použít k jednoznačné identifikaci osoby. Přestože nebylo možno z kamerových záznamů jednoznačně určit osobu pachatele, byla dle místní a osobní znalosti policistů vyhodnocujících daný výstup z kamerového systému vytipována osoba podezřelého z daného vloupání do vozidla, kdy touto osobou by podle způsobu pohybu, postavy a oblečení mohl být pan Dušan Kubasko, který se po dané lokalitě pohybuje velmi často, neboť žije na ubytovně, která je na ulici Holická. Stejně tak je často spatřován v oděvu, který byl na výstupu z kamerového systému. Pan Kubasko je také osobou, která byla v minulosti opakovaně pravomocně odsouzena za majetkovou trestnou činnost spočívající v krádežích, mimo jiné i vloupáních do motorových vozidel, přičemž je o panu Kubaskovi známo, že při objasňování spáchaných skutků s policejním orgánem nespolupracuje a ke svému protiprávnímu jednání se doznává až ve chvíli, kdy zajištěné a provedené důkazní prostředky jednoznačně prokazují jeho spojitost s vyšetřovanou věcí. O vytipování pana Kubaska jako osoby podezřelé byl sepsán Úřední záznam.

Stopa zajištěná v průběhu ohledání vozidla dne 15. 05. 2019 byla zaslána ke zkoumání na Odbor kriminalistické techniky a expertiz (OKTE), které se nachází ve Frýdku-Místku. Jelikož se jednalo o otisk prstu, který byl zajištěn na fólii, byla tato stopa zaslána ke zkoumání na oddělení daktyloskopie. Znalec byl v žádosti požádán o vyhodnocení stopy ve smyslu její způsobilosti k individuální identifikaci osoby, a v pozitivním případě o porovnání dané stopy s daktyloskopickou kartou vytipovaného pachatele pana Kubaska. V případě, že by stopa byla vhodná k individuální identifikaci, ale nejednalo by se o otisk pana Kubaska, byl znalec požádán o porovnání stopy v systému AFIS, což je elektronický systém databáze otisků prstů. Obvyklá doba vyhodnocení daktyloskopických stop v případech této drobné kriminality je do 2 měsíců.

Podle § 158 odst. 7 trestního řádu byl dne 20. 05. 2019 vyzván k podání vysvětlení pan Dušan Kubasko, který se k podání vysvětlení dostavil dne 22. 05. 2019, přičemž s ním byl sepsán Úřední záznam o podaném vysvětlení podle § 158 odst. 6 trestního řádu. Poté, co byl pan Kubasko okrajově seznámen s důvody jeho předvolání k podání vysvětlení, sdělil, že s incidentem nemá vůbec nic společného. Panu Kubaskovi byl rovněž puštěn kamerový záznam pořízený od Městské policie Olomouc, kdy pan Kubasko konstatoval, že na daném záznamu jednoznačně není on, a neví, o koho by se mohlo jednat. Pan Kubasko vyloučil, že by se v době incidentu, tedy v době kolem 13:00 hod. dne 15. 05. 2019 nacházel v blízkosti ulic Šlechtitelů a Holická v Olomouci.

Poškozený pan Okradený dodal dne 24. 05. 2019 ke spisovému materiálu doklady o nákupu k odcizenému notebooku a potvrzený záruční list. Po notebooku bylo pátráno v rámci Obvodního oddělení Policie ČR, Olomouc III v rámci standardního výkonu služby s tím, že byly navštíveny zastavárny a bazary ve městě Olomouci v rámci oprávnění Policie ČR dle ustanovení § 68 zákona č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky. V průběhu celého prověřování však nebyl předmětný notebook dohledán a nebyl k němu zjištěn ani žádný poznatek.

Dne 06. 06. 2019 doložil pan Okradený ke spisovému materiálu fakturu za opravu vozidla, která byla vystavena na částku ve výši 25.480 Kč.

Dne 24. 06. 2019 bylo dodáno odborné vyjádření vydané znalcem Odboru kriminalistické techniky a expertiz, ve kterém bylo sděleno, že otisk prstu, který byl zajištěn při ohledání místa činu z karoserie předmětného vozidla jako daktyloskopická stopa, má dostatečný počet potřebných znaků k individuální identifikaci osob, přičemž bylo potvrzeno, že daný otisk patří panu Dušanu Kubaskovi. Vyhodnocením dané stopy bylo tedy potvrzeno, že pan Kubasko se nacházel na místě činu. Dále bylo potvrzeno, že mechanoskopické stopy nalezené kriminalistickým technikem SKPV ÚO Olomouc jsou identické s dalšími dosud neobjasněnými skutky majetkové trestné činnosti, a to v souvislosti s případy v Olomouci a jejímu blízkému okolí.

Podle § 158 odst. 7 trestního řádu byl dne 24. 06. 2019 pan Kubasko opětovně vyzván k podání vysvětlení v dané věci, přičemž dne 27. 06. 2019 byl s panem Kubaskem sepsán Úřední záznam o doplnění podání vysvětlení podle § 158 odst. 6 trestního řádu. Pan Kubasko byl seznámen se skutečností, že na místě činu byl nalezen jeho otisk prstu, a byl vyzván, aby se vyjádřil k rozporu v jeho tvrzení, že se na místě vůbec nenacházel, když na místě byl nalezen jeho otisk prstu. V daný okamžik po předložení důkazu pan Kubasko změnil svou výpověď a k předmětnému skutku vloupání se doznal. Pan Kubasko uvedl, že dne 15. 05. 2019 kolem 13:00 hod. přišel na předmětné parkoviště na ulici

Šlechtitelů v Olomouci před firmou Geco, kde si všiml zaparkovaného vozidla tovární značky Audi A6 combi s registrační značkou jiného kraje a vzhledem ke skutečnosti, že se jedná o parkoviště s velkým počtem zaparkovaných vozidel, nabyl přesvědčení, že v tomto vozidle se budou nacházet předměty, které bude možno následně zpeněžit. Proto se pan Kubasko rozhodl do daného vozidla vloupat a částečně si zlepšit svoji finanční situaci. K tomuto skutku užil speciálně upravený šroubovák (zalamovák), kterým je možno v zámku srovnat a přednapnout všechna stavítka a následným prudkým pohybem zámek za použití speciálně upravených kleští odblokovat a otevřít. Po otevření zavazadlového prostoru zjistil, že se zde nachází textilní černá taška s nápisem Acer, ve které byl notebook téže značky včetně příslušenství. Tuto tašku ze zavazadlového prostoru vytáhl, poté přivřel víko zavazadlového prostoru tak, aby působilo dojmem, že je zavřené a z místa odběhl. Na dotaz, co udělal se speciálně upravenými nástroji na otevírání zámků dveří, uvedl, že tento při útěku z místa činu někde vytratil a v současné době není schopen říci, kde se nachází. Na dotaz policejního orgánu, co udělal s odcizeným notebookem, pan Kubasko uvedl, že tento následující den, tj. 16. 05. 2019 prodal na parkovišti obchodního centra Olympia v místní části Holice neznámému mladíkovi za 4.000 Kč.

Za účelem objektivizace hodnoty odcizeného notebooku byl dne 28. 06. 2019 přizván v souladu s § 105 trestního řádu soudní znalec z oboru ekonomiky a odhadů cen Ing. Josef Pavlát, který byl požádán o vypracování odborného vyjádření k hodnotě předmětného notebooku a brašny v době odcizení. Dle odborného vyjádření dodaného dne 30. 06. 2019 byla hodnota v době odcizení 25.500 Kč.

Dne 30. 06. 2019 byl rovněž kontrolován rejstřík trestů podezřelého pana Kubaska, přičemž bylo zjištěno, že pan Kubasko byl v roce 2018 odsouzen za trestný čin Krádež k podmíněnému trestu odnětí svobody v délce trvání podmínky do 30. 03. 2020. Daný rozsudek byl v souladu s § 8 trestního řádu vyžádán a obratem dodán ke spisovému materiálu. Na základě tohoto rozsudku byla kvalifikace jednání pana Kubaska rozšířena o přečin Krádež podle § 205 odst. 2 trestního zákoníku. Vzhledem ke zjištěným skutečnostem a jelikož byly splněny podmínky vést s panem Kubaskem Zkrácené přípravné řízení podle § 179a trestního řádu, bylo panu Kubaskovi dne 01. 07. 2019 sděleno podezření ze spáchání přečinů Krádeže podle § 205 odst. 1 písm. a, b), odst. 2 trestního zákoníku, a Poškození cizí věci podle § 228 odst. 1 trestního zákoníku. Po sdělení podezření byl pan Kubasko opětovně vyslechnut, tentokrát do Protokolu o výslechu podezřelého, přičemž se pan Kubasko ke skutku opětovně doznal a popsal jej obdobně jako při svém podání vysvětlení dne 27. 06. 2019.

Po kompletaci dokumentace daného případu byl spisový materiál předán ve dvou vyhotoveních na Okresní státní zastupitelství v Olomouci, přičemž musela být dodržena zákonem stanovená lhůta 14 dnů, během kterých musel být spisový materiál předán policejním orgánem na státní zastupitelství a následně ze státního zastupitelství k soudu.

7.2 Případ vloupání do rodinného domu

Dne 29. 03. 2019 ve 14:40 hod. bylo prostřednictvím tísňové linky 158 IOS KRPM učiněno oznámení, že v ulici Přerovská 30, Olomouci – Holicích, došlo k vloupání do rodinného domu. Na místo byla vyslána hlídka PEO KRPM služebním motorovým vozidlem VW Transporter, RZ 4M8 1350, v barevném provedení POLICIE s volacím znakem OSTEN 120, ve složení pprap. Miroslav Kožušník, nstržm. Marek Šimek, která se na místě spojila s osobou, jenž uvedla, že je oznamovatelem a současně i poškozeným a žádá zadokumentování uvedené věci. Muž byl hlídkou vyzván k prokázání totožnosti (oprávnění požadovat totožnost je zakotveno v § 63 odst. 2 zákona č. 273/2008 o Policii České republiky) a po předložení OP na jméno Jaroslav Vykradený, narozen 15. 04. 1965, trvale bytem Přerovská 285/30, Olomouc – Holice, byla jeho totožnost ověřena lustrací v MBP, kdy bylo zjištěno, že IS PATROS je negativní.

Po ověření totožnosti byl pan Vykradený vyzván pprap. Kožušníkem, aby k výše uvedené věci podal vysvětlení. Tento hlídce uvedl, že dne 29. 03. 2019 odešel v 7:30 hod. do zaměstnání, kde vykonává práci školníka, přičemž když odcházel z domu, bylo vše zajištěno a zabezpečeno proti možnému vniknutí. Dále uvedl, že při příchodu domů ve 14:30 hod. mu bylo podezřelé, jak je vykloněno jedno pole dřevěného plotu. Následně po odemčení nepoškozených vstupních dveří domu zjistil, že v době jeho nepřítomnosti neznámý pachatel vypáčil zadní dveře terasy vedoucí na zahradu a to tak, že se pachatel nejprve pokusil odvrtnat vložku bezpečnostního zámku, což nedokončil a následně nějakými nástroji vypáčil a zničil celé dveře. Po překonání dveří pronikl do domu, kde všechno prohledal a následně z místa odcizil notebook Asus v hodnotě 11.000 Kč, tablet nezjištěné značky v hodnotě 5.000 Kč a dosud nezjištěné množství šperků, vše ke škodě manželky Radky Vykradené, nar. 02. 03. 1966, trvale bytem Přerovská 285/30, Olomouc – Holice. Ihned po tomto zjištění zavolal na linku 158 a vyčkal příjezdu hlídky Policie ČR na místo.

Hlídka na místě šetřením zjistila, že sousedka oznamovatele, paní Válková, v době mezi 11:30 a 11:45 hod. viděla dva mladíky štíhlé postavy, tmavých vlasů, ve věku přibližně 20 až 25 let, oblečené do tmavých věcí, z nichž jeden měl na sobě červenou

bundu. Toto však neoznámila na linku 158, neboť má špatné zkušenosti s policií a dále tomuto nevěnovala pozornost.

Na místo se následně z rozhodnutí IOS KRPM dostavil také kriminalistický technik SKPV ÚO Olomouc nprap. Malý, který na místě v rámci prvotních úkonů v souladu s § 113 trestního řádu provedl ohledání místa činu, pořídil fotodokumentaci a zajistil stopy – stopy pachové na pokladně v přízemí a na peněžence na stole v ložnici v patře, stopu věcnou (drát z oplocení), stopu trasologickou (otisk boty na podlaze pracovny v přízemí), dále stopy biologické (stěr DNA z krabičky čaje a z krabičky šperků, obojí na stole v ložnici v patře), stopu daktyloskopickou (otisk prstu z lahve alkoholu zn. ABSOLUT na stole v ložnici v patře) a několik stop mechanoskopických jako stopy po vrtání do vložky bezpečnostního zámku, vrypy a vtisky do plastových dveří, stopy statické, objemové a zejména pak stopy dynamické jako rýhy, zhmožděné stopy a stopy sešinuté. Dále bylo zjištěno, že se neznámý pachatel na pozemek poškozených majitelů dostal tak, že nejprve rozdrátoval část plotu u rodinného domu, který odehnul od zděného sloupku a proniknul na pozemek. Po výše uvedeném vniknutí do domu, následně tento velmi podrobně prohledal, otevřel zásuvky skříní a stolků, část obsahu zpřeházel a vyházel na podlahu, odcizil výše uvedené věci a z místa odešel přes vypáčené dveře terasy, kudy přišel. Při vnějším ohledání domu a jeho pozemku nebyly zjištěny žádné další stopy. Dům není vybaven kamerami, alarmem ani jiným nadstandardním zabezpečovacím zařízením.

Při ohledání místa činu se na místo dostavila sousedka, paní Hrubá, která uvedla, že přibližně v 11:30 hod. na její zvonek zazvonil neznámý mladík ve věku do 25 let, v hnědém oblečení, tmavých vlasů, mluvící česky bez přízvuku, který se jí zeptal, jestli se k ní nezaběhl malý pes. Ona odpověděla, že ne a mladík následně z místa odešel neznámo, kam. Mladíka nikdy předtím neviděla, ale myslí si, že by ho poznala. Dalším šetřením se nepodařilo zjistit ani zajistit žádné kamerové záznamy nebo další případné svědky události. O celé věci byl vyrozuměn IOS KRPM a sepsán Úřední záznam.

S poškozeným panem Vykradeným byl v dané věci sepsán Protokol o trestním oznámení a dále Úřední záznam o podaném vysvětlení podle § 158 odst. 6 trestního řádu. Do tohoto pan Vykradený uvedl obdobné informace, které sdělil v rámci prvotních úkonů na místě činu, a to, že dne 29. 03. 2019 odešla manželka z domu kolem 6:30 hod., on sám pak kolem 7:30, přičemž při odchodu uzamkl vstupní dveře domu a následně uzamkl také branku z ulice na pozemek. Do místa bydliště se vrátil kolem 14:30 hod., kdy po příchodu k domu po ulici si všiml poškozeného plotu, kdy jedno plato oplocení bylo u jednoho zděného sloupku odehnuté směrem do ulice. Poté, co odemkl branku a následně i vstupní

dveře, vešel do chodby domu a uviděl pootvírané šuplíky a skříňky, a proto věc ihned oznámil. Dle názoru pana Vykradeného neznámý pachatel po vniknutí na pozemek vylezl na terasu domu, kdy se tak dostal k zadním plastovým dveřím vedoucím na zahradu, které se pokusil odvrtnat, což se mu nepovedlo zcela a pomocí nezjištěného předmětu, nebo předmětů, tyto plastové dveře vypáčil, kdy na nich jsou tři vrypy a rýhy, jeden v prostoru cca 20 cm nad klikou a dva v prostoru cca 20 cm pod klikou, další mechanoskopické stopy jsou na zárubni a na dveřích. Škodu na poškozených dveřích vyčíslil na 30.000 Kč. K odcizeným věcem pan Vykradený uvedl, že ze stolu v ložnici v patře domu pachatel odcizil notebook Asus, nezjištěného typu a výrobního čísla, včetně příslušenství a napájecího zdroje, v hodnotě 11.000 Kč, tablet nezjištěné značky v hodnotě 5.000 Kč, dále pachatel prohledal šuplíky uzavřené komody a z nich odcizil uschované dámské náramkové hodinky ve tvaru čtverce s černým ciferníkem, kamínky po obvodu a černým koženkovým páskem v hodnotě 1.000 Kč, dámské náramkové hodinky s plastovým tělem a koženkovým páskem pořízené před 6 měsíci v hodnotě 1.000 Kč, dále zlatý prsten ze žlutého kovu s rudým kamenem, starý 5 let, v hodnotě 2.000 Kč a zlatý prsten ze žlutého kovu v hodnotě 1.000 Kč, všechny uvedené věci ke škodě jeho manželky. Dále pachatel z pracovny v přízemí odcizil ze šuplíku pracovního stolu uloženou hotovost 2.000 Kč (bankovky 100, 200, 500 Kč) ke škodě pana Vykradeného. Celkovou škodu poškozený pan Vykradený odhaduje na cca 52.000 Kč. Podezření na žádnou konkrétní osobu nemá, osobně nikoho podezřelého neviděl, ale ví, že sousedka měla vidět nějaké dva mladíky, jak přeskakovali oplocení z pozemku na ulici.

Po sepsání Úředního záznamu o podaném vysvětlení byla panu Vykradenému vystavena a vysvětlena tři poučení, která se sepisují s poškozenými osobami, kdy tyto formuláře se nazývají Poučení poškozeného v trestním řízení, Poučení o zákazu poskytování informací o trestním řízení a osobách na něm zúčastněných a Základní informace pro oběť trestného činu. Pan Vykradený se k trestnímu řízení připojil s nárokem na náhradu vzniklé škody. O provedeném ohledání místa činu byl sepsán protokol. Dále byl sepsán Záznam o zahájení úkonů trestního řízení podle § 158 odst. 3 trestního řádu, a to pro podezření ze spáchání přečinů Porušení domovní svobody podle § 178 odst. 1, 2 trestního zákoníku a Krádeže podle § 205 odst. 1 písm. a, b) trestního zákoníku. Dále byl sepsán Úřední záznam, ve kterém byly popsány prvotní úkony policejního orgánu v dané věci.

Stopy zajištěné v průběhu ohledání rodinného domu dne 29. 03. 2019 byly zaslány ke zkoumání na Odbor kriminalistické techniky a expertiz (OKTE) ve Frýdku-Místku. Otisk prstu nalezený na lahvi s alkoholem byl zaslán ke zkoumání na oddělení

daktyloskopie. Znalec byl v žádosti požádán o vyhodnocení stopy ve smyslu její způsobilosti k individuální identifikaci osoby, a v pozitivním případě o porovnání dané stopy s kontrolním otiskem paní Vykradené. V případě, že by stopa byla vhodná k individuální identifikaci, ale nejednalo by se o otisk paní Vykradené, byl znalec požádán o porovnání stopy v systému AFIS, což je elektronický systém databáze otisků prstů. Další ze stop, otisk boty zajištěný na podlaze pracovny v přízemí, byl zaslán ke zkoumání na oddělení trasologie. Zde byl znalec požádán o vyhodnocení zajištěné stopy, porovnání v kriminalistických sbírkách a sdělení, jakou obuví, případně jakým způsobem byl otisk vytvořen. Stejně tak byly kriminalistickými znalci analyzovány stopy mechanoskopické, kdy bylo zjištěno, že se neshodují s žádnými již zkoumanými předměty, které by byly evidovány v kriminalistických sbírkách.

Poškozený pan Vykradený dodal dne 05. 04. 2019 ke spisovému materiálu doklady týkající se odcizené elektroniky s označením typu a výrobního čísla, dále pak oznámil, že kromě již uvedených věcí mu byl dále odcizen blíže nezjištěný počet bankovek v hodnotě 100 Euro, kurz ČNB 27,73 Kč/1 Euro, tedy v hodnotě 2.773 Kč, čímž způsobil oběma poškozeným škodu v celkové výši 54.773 Kč.

Opětné šetření bylo provedeno na základě dostupných evidencí, místní a osobní znalosti a také vytěžení závadových osob za účelem zjištění, zda nedošlo k pokusu prodeje odcizených věcí. Po elektronice a dalších odcizených věcech bylo pátráno v rámci Obvodního oddělení Policie ČR, Olomouc III v rámci standardního výkonu služby s tím, že byly navštíveny zastavárny a bazary ve městě Olomouci v rámci oprávnění Policie ČR dle ustanovení § 68 zákona č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky. V průběhu celého prověřování však nebyl žádný z předmětů dohledán a nebyl k němu zjištěn ani žádný poznatek.

K věci bylo provedeno vytěžování osob za účelem zjištění poznatků směrem k osobě možného pachatele či jeho popisu a jeho činnosti na místě spáchaného trestného činu. Provedeným vytěžováním byly zjištěny pouze poznatky od paní Válkové, která žije ve vedlejší domě a v době mezi 11:30 a 11:45 hod. viděla dva mladíky, jak se pohybují u plotu zmíněného rodinného domu, štíhlé postavy, tmavých vlasů, ve věku přibližně 15 až 18 let, oblečení do tmavých věcí, jeden měl na sobě červenou bundu, do obličeje jim však neviděla kvůli vzdálenosti a částečnému překrytí výhledu stromem. Nikdo ze sousedství si dalšího pohybu osob v uvedenou dobu nevšiml. Veškerým provedeným šetřením na místě spáchaného trestného činu a v jeho nejbližším okolí se nepodařilo zjistit žádných dalších poznatků k osobě možného pachatele či jeho popisu. Na místě činu ani v jeho nejbližším okolí se nenachází žádný kamerový systém.

Vyjádření vydaná znalci Odboru kriminalistické techniky a expertiz, která byla dodána 17. 04. 2019 nepřinesla žádné využitelné poznatky k osobě pachatele. Vzhledem k tomu, že se provedeným šetřením, vytěžováním osob ani vyhodnocením zajištěných stop Odborem kriminalistické techniky a expertiz nepodařilo zjistit skutečnosti opravňující zahájit trestní stíhání konkrétní osoby dle § 160 trestního řádu, byla věc dne 03. 05. 2019 odložena dle ustanovení § 159a odst. 5 trestního řádu s tím, že pátrání bude nadále pokračovat.

8 PRAKTICKÁ UKÁZKA PŘEKONÁNÍ ZÁMKOVÉHO SYSTÉMU

V souvislosti s vytyčeným dílčím cílem této práce se autor zabýval některými postupy popsány v teoretické části rovněž jejich praktickou zkouškou. Konkrétně šlo o využití metod picking a raking na cvičných modelech vybraných zámků se zaměřením na podobu vzniklých stop. Využito bylo v obou případech visacího zámku se základní 5stavítkovou vložkou FAB.

Pro pokus otevření zámku metodou picking autor použil tvrdý napínák se šikmo zbroušenými stranami, který se snadněji zachytí uvnitř zámku a lépe drží, čímž umožňuje přesněji ovládat točivý moment, a jako nářadí silný hák pro postupné usazování stavítek. Jeho výhoda je patrná při přejíždění po jednotlivých stavítcích, kdy je stabilnější a méně po jejich zaobleném povrchu klouže. Po zasunutí napínáku po spodní části klíčového kanálu bylo zásadní vystihnout dostatečný tlak potřebný k usazení stavítek. Je nutné netlačit příliš, aby nedošlo k zablokování zámku, které by znemožnilo pokračovat. Po zapření hrotu nástroje o vrch stavítka lze vyvinout tlak směrem dolů, správné usazení je slyšitelné jako lehké cvaknutí a rovněž dá odezvu do náradí. Když byla všechna stavítka usazena, stačil lehký tlak hákem v zadní části klíčového kanálu, který umožnil pomocí napínáku otočit jádrem cylindru. Na okrajích vstupu do klíčového kanálu jsou patrné jemné rýhy a vrypy po použitých nástrojích, více či méně viditelné i pouhým okem.

U metody raking autor využil měkký L napínák a sondu ve tvaru ostrého diamantu s vyšším profilem, která umožňuje přesnější práci i u zámků s výraznými rozdíly ve výškách jednotlivých stavítek. I v tomto případě zvolil autor umístění napínáku do dolní části klíčového kanálu, tentokrát ale s mírnějším tlakem než u prvního pokusu. Poté vložil do klíčového kanálu sondu hrotem směrem ke spodním stavítkům, po kterých rychle přejížděl směrem ven. K usazení stavítek došlo tímto způsobem velmi rychle, posledním krokem byl opět lehký tlak v zadní části klíčového kanálu a jádro bylo volné k otáčení. Viditelné stopy při pohledu z vnější strany zámku jsou výrazně menší než u pickovaného zámku, výraznější stopy jsou zaznamenatelné až při rozebrání zámku a prohlídce stavítek.

Po porovnání obou způsobů otevírání autor konstatuje, že přes potřebnou přípravu a cvik co do tlaku na nářadí i přesnost jeho držení a pohybu, jde zejména v případě rakingu o velmi rychlý způsob překonávání zámků, přičemž picking vyžaduje při provádění vyšší míru zručnosti a trpělivosti, zatímco raking je poměrně nenáročný postup i pro osoby s menšími zkušenostmi.

9 VYHODNOCENÍ STATISTICKÉ ANALÝZY ZJIŠTĚNÝCH DAT

Na základě údajů poskytnutých analytickým oddělením Krajského ředitelství Policie ČR v Olomouci autor zpracoval analýzu a vyhodnocení těchto dat prostřednictvím tabulkového a grafického porovnání nápadu a míry objasněnosti vybraného druhu majetkové trestné činnosti se zaměřením na krádeže vloupáním do různých objektů za období let 2017 až 2021, a to odděleně pro Českou republiku jako celek a následně samostatná data zachycující stejné období pouze v regionu Olomouckého kraje. Jako nejvhodnější pro účely této práce se autor rozhodl zvolit pro interpretaci získaných dat popisný a informativní způsob. K níže uvedeným údajům považuje autor za podstatné podotknout, že data za roky 2020 a 2021 mohou být ovlivněna mimo jiné faktory rovněž pandemií viru COVID-19 a s tím souvisejících, zejména opakovaných lockdownů.

Analýzou byly sledovány vybrané, nejčastěji vloupáním napadané objekty, a to obchody a restaurace, byty, rodinné domy, chaty, motorová vozidla jako celek a věci odcizené z vozidel po provedeném vloupání, přičemž nejprve jsou všechny sledované kategorie představeny v souhrnném tabulkovém vyjádření a posléze je každá z nich uvedena níže s popisnou částí samostatně. Pro lepší přehlednost a zobrazení popisovaných trendů autor číselné údaje souhrnně zpracoval rovněž do podoby grafu.

9.1 Česká republika

Tab. 2: Statistická data trestné činnosti – Česká republika⁸⁸

STATISTICKÁ DATA TRESTNÉ ČINNOSTI - VYBRANÉ TRESTNÉ ČINY: KRÁDEŽE VLOUPÁNÍM															
ČESKÁ REPUBLIKA															
Vybrané krádeže vloupáním	rok 2017			rok 2018			rok 2019			rok 2020			rok 2021		
	skutků	objasněno skutků	objasněno v %	skutků	objasněno skutků	objasněno v %	skutků	objasněno skutků	objasněno v %	skutků	objasněno skutků	objasněno v %	skutků	objasněno skutků	objasněno v %
obchody a restaurace	2 423	792	32,7%	2 152	738	34,3%	2 391	810	33,9%	2 223	791	35,6%	1 721	659	38,3%
byty	2 518	681	27,0%	2 171	495	22,8%	2 144	439	20,5%	1 861	424	22,8%	1 553	401	25,8%
rodinné domy	2 947	703	23,9%	2 553	630	24,7%	2 748	639	23,3%	2 199	529	24,1%	2 231	556	24,9%
chaty	1 768	543	30,7%	1 305	385	29,5%	1 633	497	30,4%	1 452	413	28,4%	1 249	330	26,4%
motorová vozidla	3 594	1 046	29,1%	3 052	995	32,6%	3 033	1 110	36,6%	2 526	1 028	40,7%	2 336	965	41,3%
věci z vozidel	13 121	1 506	11,5%	12 250	1 515	12,4%	11 862	1 562	13,2%	9 695	1 209	12,5%	8 533	1 216	14,3%

V oblasti krádeží vloupáním do obchodů a restaurací je patrný výkyv v četnosti zaznamenaného nápadu této trestné činnosti (dále jen nápad), a to pokles nápadu v roce 2018 oproti roku 2017 přesahující 11 % při současném mírném nárůstu procentního poměru objasněnosti (dále jen objasněnost) v tomto období. Za rok 2019 byl zaznamenán

⁸⁸ Vlastní zdroj.

nárůst nápadu a současně drobný propad objasněnosti mírně přesahující 1,1 % meziročně. Co do četnosti nápadu byl za rok 2020 a zejména pak rok 2021 trend výrazně klesající (v roce 2021 pokles činil téměř 30 % oproti roku 2019), zatímco procentuální objasněnost vzrostla v roce 2021 o 5 procentních bodů (dále je p. b.) oproti roku 2019.

U krádeží vloupáním do bytů je po celé sledované období zjevný setrvalý pozvolný pokles zaznamenaného nápadu, nejvýraznější byl rozdíl v roce 2018 (o téměř 14 % oproti roku 2017, více než 13 % meziročně v roce 2020, následovaný meziročním poklesem o více než 16,5 % také v roce 2021). Celkově činil pokles zaznamenaného nápadu v roce 2021 o 39 % nižší než nápad zaznamenaný za rok 2017. Objasněnost od roku 2017 do roku 2019 postupně mírně klesala, a přestože v následujících dvou letech sledovaného období znovu roste, do roku 2021 nedosáhla hodnot z počátku sledovaného období, tj. 2017.

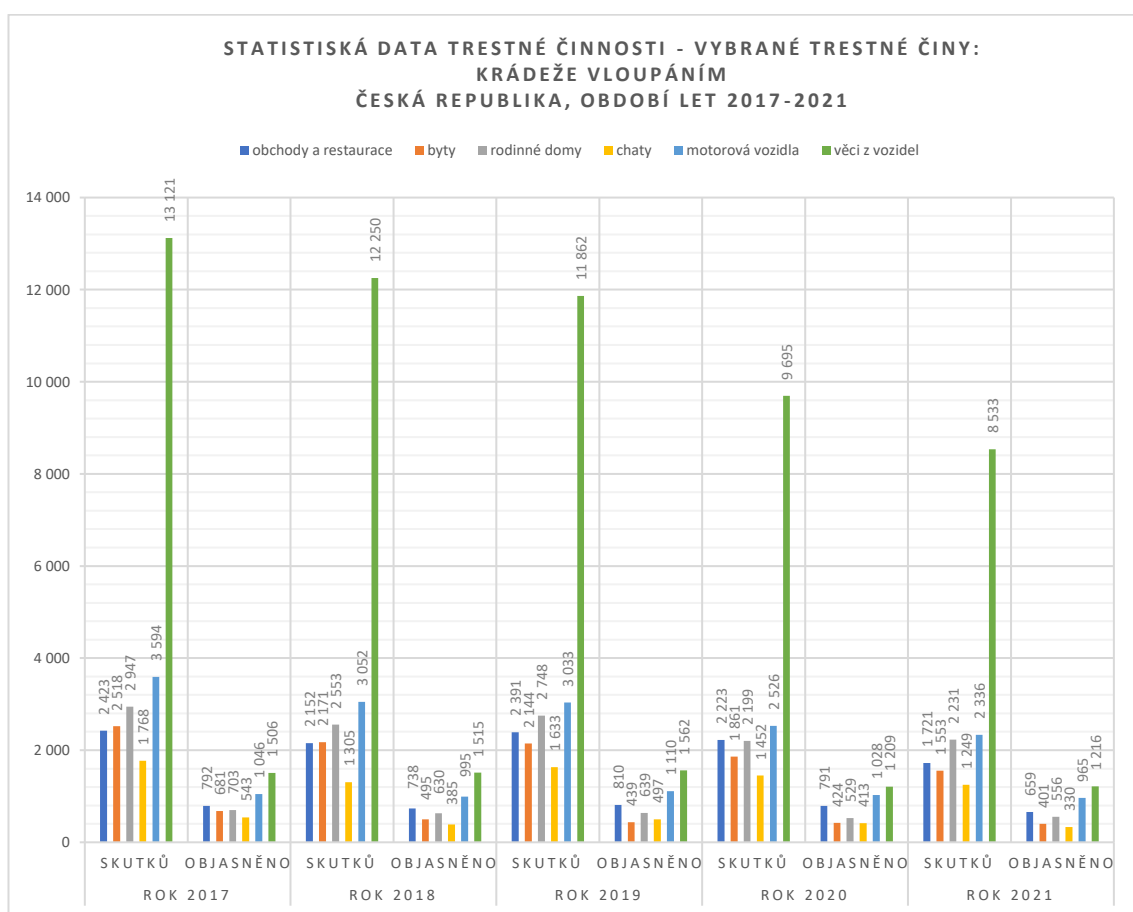
Celkový zaznamenaný nápad trestných činů vloupání do rodinných domů mezi lety 2017 a 2018 poklesl o 13 %, rok 2019 znamenal výkyv opačným směrem, kdy nárůst činil meziročně téměř 7,5 %. V roce 2020 byl zaznamenan meziroční propad o rovných 20 % a v roce následujícím pak lehký nárůst (necelé 1,5 %). Trend objasněnosti byl do roku 2018 mírně vzestupný a po poklesu v roce 2019 o 1,4 p. b. objasněnost znovu roste, konkrétně v roce 2021 byla objasněnost vyšší o 1,6 p. b. oproti roku 2019.

Zaznamenaný nápad trestné činnosti krádeže vloupáním do rekreačních chat celkově mezi lety 2017 a 2018 klesl o více než 26 %, rok 2019 znamenal obrat trendu směrem k růstu (o 25 % meziročně), avšak po oba následující sledované roky opět klesá. V roce 2021 činil pokles 14 % meziročně, celkově pak o 30 % oproti roku 2017. Vývoj míry objasněnosti v tomto případě kopíruje trend nápadu, i když s menšími výkyvy jak meziročními, tak i v celkovém porovnání, kdy maximální meziroční pokles objasněnosti nepřesáhl 2 p. b.

V oblasti motorových vozidel je od roku 2017 zřejmý setrvalý postupný pokles celkového zaznamenaného nápadu při současném setrvalém nárůstu procentní míry objasněnosti, konkrétně u nápadu šlo o pokles 15 % meziročně mezi lety 2017 a 2018, dále pak velmi mírný pokles meziročně v roce 2019 (0,6 %), následovaný výraznými poklesy v obou následujících letech (téměř 17 % meziročně v roce 2020 a dalších 7,5 % za rok 2021). V porovnání let 2017 a 2021 došlo k poklesu zaznamenaného nápadu o více než 35 %. Co do objasněnosti byl vývoj trendově stejný, tj. setrvale rostoucí, a to v celkovém porovnání o více než 12 p. b., konkrétně z 29,1 % v roce 2017 vzrostla objasněnost v této oblasti trestné činnosti až na 41,3 % v roce 2021.

Segment věcí odcizených z vozidel po provedeném vloupání vykazuje stejné trendy jako předchozí oblast motorových vozidel, tj. setrvalý postupný pokles nápadu, s podobně výrazným rozdílem v absolutních číslech zaznamenaných trestných činů na začátku a konci sledovaného časového období. Nejvýraznější meziroční poklesy lze pozorovat mezi lety 2019 a 2021 (o 18,3, resp. 12 %), celkový pokles od začátku sledovaného období činil v roce 2021 celých 35 %. Míra procentuální objasněnosti mírně kolísá, mezi lety 2017 a 2020 nepřesáhla 1 p. b., v roce 2021 meziročně vzrostla o téměř 2 p. b.

Graf 1: Statistická data trestné činnosti – Česká republika⁸⁹

⁸⁹ Vlastní zdroj.

9.2 Olomoucký kraj

Tab. 3: Statistická data trestné činnosti – Olomoucký kraj⁹⁰

STATISTICKÁ DATA TRESTNÉ ČINNOSTI - VYBRANÉ TRESTNÉ ČINY: KRÁDEŽE VLOUPÁNÍM															
OLOMOUCKÝ KRAJ															
Vybrané krádeže v lupáním	rok 2017			rok 2018			rok 2019			rok 2020			rok 2021		
	skutků	objasněno skutků	objasněno v %	skutků	objasněno skutků	objasněno v %	skutků	objasněno skutků	objasněno v %	skutků	objasněno skutků	objasněno v %	skutků	objasněno skutků	objasněno v %
obchody a restaurace	156	44	28,2%	130	51	39,2%	95	30	31,6%	91	35	38,5%	70	22	31,4%
byty	72	26	36,1%	40	9	22,5%	49	13	26,5%	35	6	17,1%	29	9	31,0%
rodinné domy	126	41	32,5%	104	30	28,9%	85	34	40,0%	78	19	24,4%	100	37	37,0%
chaty	79	15	19,0%	88	52	59,1%	59	17	28,8%	57	26	45,6%	44	14	31,8%
motorová vozidla	140	57	40,7%	142	79	55,6%	169	92	54,4%	124	76	61,3%	79	48	60,8%
věci z vozidel	489	35	7,2%	311	59	19,0%	331	39	11,8%	265	61	23,0%	193	25	13,0%

Oblast krádeží v lupáním do obchodů a restaurací vykazuje po celé sledované období setrvalý pokles počtu zaznamenaných skutků, meziroční poklesy byly nejvýraznější na počátku sledovaného období, a to 16,6 % v roce 2018 a o téměř 27 % v roce následujícím. Pokles však pokračoval i v letech 2020 (o 4,2 % oproti roku 2019) následovaný poklesem přesahujícím 23 % meziročně v roce 2021. Celkový pokles zaznamenaného nápadu činil v roce 2021 více než 55 % oproti roku 2017, což je druhý nejvýraznější trend ze všech sledovaných oblastí. Procentuální objasněnost je meziročně kolísavá, konkrétně rostoucí v roce 2018 (celých 11 p. b. oproti roku 2017), následovaná poklesem o 7,6 p. b. meziročně v roce 2019, v následujícím roce 2020 se míra objasněnosti vrátila opět k hodnotě z roku 2018 (meziroční nárůst o téměř 7 p. b.). Rok 2021 vykázal naopak téměř stejně vysoký pokles, a to o 7,1 p. b., což znamenalo objasněnost na úrovni 31,4 % zaznamenaných trestných činů.

Zaznamenaný nápad trestné činnosti krádeží v lupáním do bytů má až na meziroční výkyv v roce 2019 setrvalý klesající trend. V roce 2018 bylo zaznamenané snížení nápadu o více než 44,5 % oproti roku 2017 (v absolutních číslech 72, resp. 40 skutků), následováno vzestupem počtu zaznamenaných skutků o 9 meziročně, což v procentuálním vyjádření znamená nárůst o 22,5 %, avšak od následujícího roku byly zaznamenávány již jen klesající hodnoty (28,6 % meziročně v roce 2020 a 17,1 % v roce 2021). Celkový pokles nápadu v roce 2021 činil oproti roku 2017 více než 59,7 %. Míra procentuální objasněnosti v tomto segmentu trestné činnosti výrazně kolísá, konkrétně meziročně poklesla o více než 13,5 p. b. meziročně v roce 2018, následně mírně vzrostla o 4 p. b. v roce 2019. Další pokles objasněnosti byl zaznamenaný v roce 2020 (o 9,4 p. b.), následovaný výrazným meziročním nárůstem v roce 2021, a to o téměř 14 p. b.

⁹⁰ Vlastní zdroj.

U krádeží vloupáním do rodinných domů je mezi lety 2017 až 2020 viditelný setrvalý pokles počtu zaznamenaných skutků (v roce 2018 pokles meziročně o téměř 17,5 %, následovaný poklesem o téměř 18,3 % meziročně v roce 2019 a dále 8,2 % v roce 2020) s následným prudkým meziročním nárůstem (o 28,2 %) v roce 2021. V celkovém porovnání však i přesto nedosáhl nápad roku 2021 ani hodnot „předcovidových“ let, a zůstal o 26 % nižší oproti roku 2017 a o 4 % nižší v porovnání s rokem 2018. Procentuální objasněnost zaznamenala nejvýraznější výkyv mezi roky 2019 a 2020, konkrétně pokles o více než 15,5 p. b., avšak hned v roce následujícím se vrátila na téměř stejnou hodnotu (zvýšením o téměř 13 p. b.), kdy bylo objasněno celkově 37 % zaznamenaných skutků.

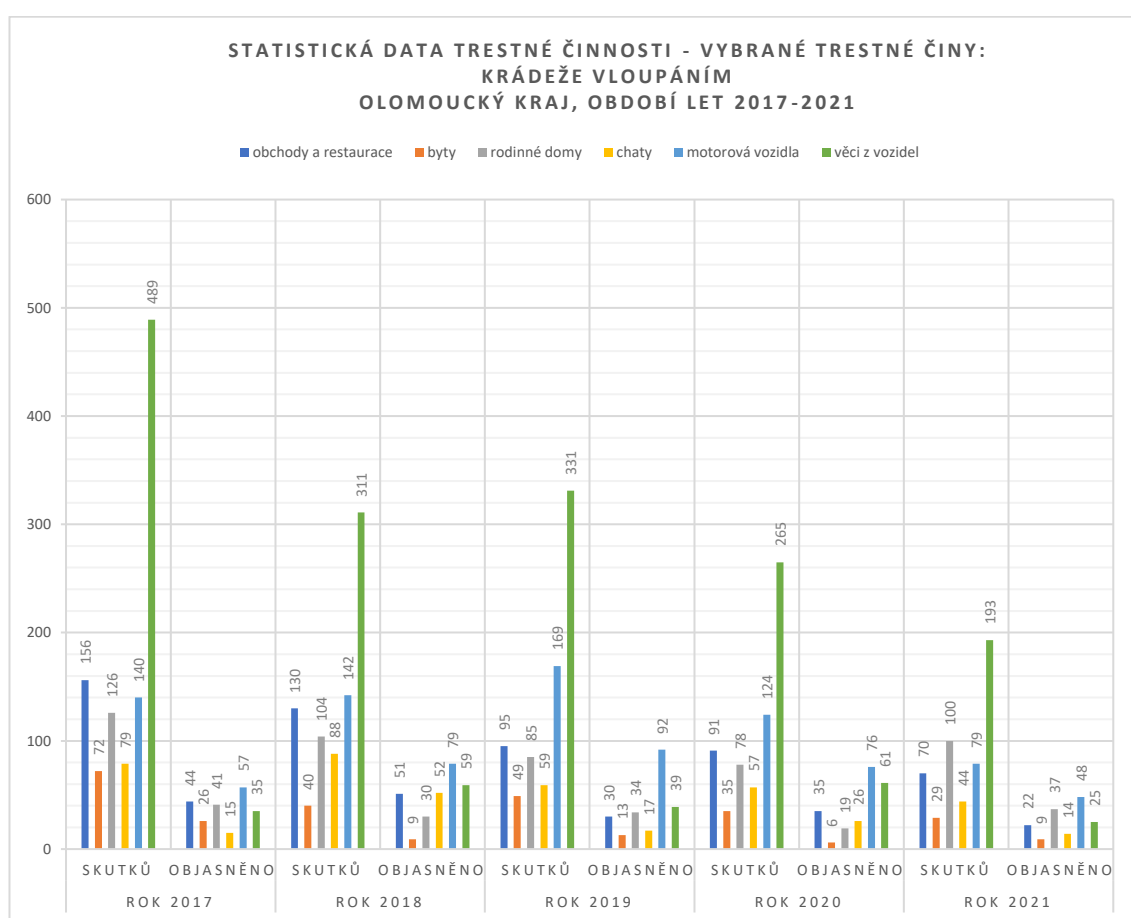
Segment krádeží vloupáním do rekreačních chat vykazuje od roku 2018 trvalý pokles co do zaznamenaného nápadu trestné činnosti, jediný meziroční nárůst byl právě mezi lety 2017 a 2018, a to o 11 % (současně s výjimečně vysokou mírou objasněnosti v roce 2018 přesahující 59 %). V následujících sledovaných letech dochází k poklesu nápadu, meziročně o téměř 33 % v roce 2019, o 3 % v roce 2020 a následně téměř 23 % v roce 2021). Celkový pokles nápadu činil v roce 2021 více než 44 % oproti roku 2017 a celých 50 % v porovnání s rokem 2018. Co do objasněnosti je trend kolísající, kdy po rekordních číslech roku 2018 přesáhl propad meziročně 30 p. b. v roce 2019, následovaný vzestupem o téměř 17 p. b. v roce 2020 a poklesem o více než 13,5 p. b. v posledním ze sledovaných let (2021). Průměrná objasněnost přesahuje 35 % zaznamenaných skutků.

V oblasti motorových vozidel je patrný významný pokles zaznamenaného nápadu od roku 2019. V letech předcházejících se četnost zaznamenaných skutků významně neodchýlila (cca 1 % meziročně), v roce 2019 vzrostla ve srovnání s předchozím rokem o 19 %, avšak následující roky činil celkový zaznamenaný nápad o téměř 27 % méně meziročně (v roce 2020) a dále v roce 2021 o 36,3 % méně v porovnání s rokem 2020. Celkový pokles nápadu 2021 oproti roku 2017 přesáhl 43,5 %. Procentuální míra objasněnosti se mezi lety 2017 a 2021 zvýšila o 20,1 p. b., konkrétně ze 40,7 % v roce 2017 na 60,8 % v roce 2021, přičemž v roce 2020 bylo objasněno dokonce 61,3 % všech zaznamenaných skutků, tj. ještě o 0,5 p. b. meziročně více.

Rovněž poslední sledovaná oblast věcí odcizených z vozidel po provedeném vloupání vykazuje co do četnosti zaznamenaných skutků po dobu celého sledovaného časového období trvale sestupný trend, když od počátku sledovaného období v roce 2017 (celkem 489 zaznamenaných skutků) poklesla o více než 60,5 % (na 193 zaznamenaných skutků). Rozdíly mezi jednotlivými sledovanými roky byly nejvýraznější v roce 2019 (pokles o 36,6 % meziročně) a v roce 2021 (pokles 27,2 % v porovnání s rokem

předchozím), nezanedbatelný byl však i pokles o 19,9 % zaznamenaný v roce 2020 oproti roku 2019. Procentuální míra objasněnosti byla ve sledovaném období nejnižší za rok 2017 (7,2 %), nejvyšší pak v roce 2020 (rovných 23 %), meziročně však byly zaznamenány proměnlivé hodnoty, kdy v roce 2018 došlo k meziročnímu nárůstu objasněnosti o téměř 12 p. b., za rok 2019 došlo ke snížení o 7,2 p. b., s následným nárůstem o 11,2 p. b. V posledním sledovaném roce (2021) objasněnost klesla o 10 p. b., což v absolutních číslech znamenalo, že bylo objasněno celkem 13 % všech zaznamenaných skutků.

Graf č. 2 – Statistická data trestné činnosti – Olomoucký kraj⁹¹

9.3 Vyhodnocení vývoje na základě získaných dat

Za sledované období lze v údajích pro jednotlivé sledované oblasti trestné činnosti vysledovat určité trendy shodné pro kriminalitu zaznamenanou na území celé České republiky i v regionu Olomouckého kraje, současně jsou zde však patrné i některé odlišnosti (například výkyvy nápadu či objasněnosti), které mohou být zapříčiněny či částečně ovlivněny mimo jiné rovněž opatřeními souvisejícími s řešením pandemie

⁹¹ Vlastní zdroj.

COVID-19, zejména u údajů sledovaných za rok 2020, kdy v oblasti Uničov a Litovel byla nařízena uzávěra trvající po dobu několika týdnů a následným zvýšeným dohledem ze strany Policie ČR a návaznými opatřeními, která na zbylém území České republiky neměla obdoby.

V dostupných datech, která autor pro účely této práce zpracoval, jsou viditelné podobnosti ve vývoji kriminality, a to zejména v klesajících trendech celkového objemu zaznamenaného nápadu trestné činnosti ve všech touto prací sledovaných oblastech, přičemž nejvýraznější jsou tyto trendy v segmentech motorových vozidel a věcí odcizených z motorových vozidel po provedeném vloupání. Dále pak je zde patrný klesající vývoj četnosti u krádeží vloupáním do obchodů a restaurací a do bytů. V oblasti rodinných domů je shodným znakem pokles do roku 2020 a v následujícím roce nárůst četnosti zaznamenaných skutků. Současně je zde viditelný shodný trend ve zvyšující se objasňenosti zejména u motorových vozidel a vloupání do bytů.

V době zpracování této práce ještě nebyly uzavřeny statistiky dat za rok 2022, a tedy nebylo možné jejich zahrnutí do předkládaného vyhodnocení. Autor tak neměl příležitost ověřit si svou interpretaci dostupných v porovnání jejich výsledků a odvozených trendů s údaji za roky předcházející. Rok 2022 byl již zcela bez omezení vlivem pandemie, na druhou stranu se již mohly začít projevovat vlivy jako je zhoršující se životní úroveň některých skupin obyvatelstva a s tím související možný nárůst některých druhů kriminality, které by mohly vést k určitým odchylkám v této práci prezentovaných závěrů vyplývajících z interpretace dostupných statistických dat.

ZÁVĚR

Ústředním tématem této bakalářské práce byla problematika zaměřená na způsoby a možnosti překonávání vybraných a současně nejvíce rozšířených zámkových systémů v souvislosti s místem kriminalisticky relevantní události. Autor v jednotlivých částech práce postupně vyložil základní pojmy přímo související s řešenou problematikou, a to jak z pohledu technicko-technologického, tak i v rámci právní úpravy. V další návazné části pak poukázal na mechanismy, principy fungování, přednosti i nedostatky jednotlivých zámkových systémů společně s explicitním popisem možností jejich překonání, s nímž se lze v praxi nejčastěji setkat. V souvislosti s vysvětlením významu ohledání místa činu pro úspěšné objasnění této trestné činnosti autor uvádí základní úkoly policejního orgánu na místě trestného činu při zajišťování mechanoskopických stop a nastiňuje další postup potřebný pro jejich vyhodnocení.

Pro demonstraci reálného využití těchto postupů v policejní praxi autor dále uvádí dva konkrétní případy krádeží vloupáním, kdy došlo k napadení různých zámkových systémů způsoby popsány v teoretické části této bakalářské práce, při jejichž řešení bylo využito jím popsaných postupů. V rámci praktické části autor uvádí statistická data trestné činnosti krádeží vloupáním mezi lety 2017 a 2021, a to jak na území celé České republiky, tak následně i v porovnání stejného okruhu dat teritoriálně vymezeného Krajským ředitelstvím PČR Olomouckého kraje, kdy po jejich vyhodnocení nastiňuje možné vysledovatelné shodné trendy ve vývoji této oblasti kriminality. Při jejich vyhodnocování však nelze nezmínit nezanedbatelný vliv opatření souvisejících s pandemií viru COVID-19, které ovlivnily některé oblasti citelněji, zejména právě v Olomouckém kraji. Nařízená plošná uzávěra mohla jistě mít vliv na hodnoty některých sledovaných hodnot.

Součástí praktické části této bakalářské práce je rovněž stručné shrnutí autorova pokusu na cvičných modelech vybraných zámkových systémů, kterým si ověřoval své teoretické poznatky nabyté v průběhu zpracovávání této práce, kdy byl schopen v krátkém čase vybrané postupy úspěšně použít.

S ohledem na rychlý vývoj ve všech oblastech lidské činnosti se jeví důraz na způsoby zabezpečování vlastního života a majetku jako stále velmi důležité, přestože realizace opatření odpovídajících měnícím se požadavkům moderní doby postupem času nabírá odlišných podob, než na které byli lidé zvyklí z minulosti. Podobně jako v jiných oblastech se i v otázkách řešení bezpečnosti stále ve větší míře a častěji uplatňuje namísto

čisté mechaniky elektronika a mechatronika, které jistě budou v krátkém čase následovány rovněž přizpůsobením se i ze strany pachatelů majtkové trestné činnosti, neboť, jak již bylo zmíněno v této práci, není v lidských silách, resp. ani v zájmu společnosti vyrobit zabezpečovací systém, který by byl naprosto neproniknutelný. Z tohoto důvodu se velmi pravděpodobně budeme s majtkovou kriminalitou i v podobě krádeží vloupáním setkávat i v budoucnu, pouze v jiných podobách a s nutností pro pachatele překonávat nové, sofistikovanější překážky. Na společnosti pak bude, jakým způsobem na tuto skutečnost dokáže reagovat.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. BÜBL, M. *Tajemství zámečnictví: Návod k otevírání zámků*. Vydání 2. Ernstbrunn: M. Bübl, 2013. 340 s. ISBN 9781490343617.
2. ČERMÍN, S. *Kriminalistická příručka*. Svazek 2. Praha: Kriminalistický ústav HSVB, 1961. s. 546. ISBN není.
3. HLAVÁČEK, J., PROTIVINSKÝ, M. a kol. *Praktická kriminalistika*. Vydání 1. Praha: Kriminalistický ústav Praha Policie ČR, 2006. s. 240. ISBN není.
4. CHMELÍK, J. a kol. *Místo činu a znalecké dokazování*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2005. 303 s. ISBN 80-86898-42-3.
5. CHMELÍK, J. a kol. *Rukověť kriminalistiky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2005. 532 s. ISBN 80-86898-36-9.
6. IVANKA, J. *Mechanické zábranné systémy*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati, 2010. 153 s. ISBN 978-80-7318-910-5.
7. JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo hmotné*. Vydání 1. Praha: Nakladatelství Leges, 2009. 895 s. ISBN 978-80-87212-24-0.
8. JELÍNEK, J., HASCH, K., NOVÁKOVÁ, J., SOVÁK, Z. *Trestní právo hmotné: zvláštní část*. Vydání 1. Praha: Eurolex Bohemia, 2003. 316 s. ISBN 80-86432-35-1.
9. KOKTAN, P. *Mechanické zábranné systémy*. In Security magazín. 2014, roč. XX, č. 5-6, 55 s. ISSN 1210-8723.
10. NĚMEC, B. a kol. *Kriminalistická příručka*. Svazek 1. Vydání 2. Brno: Kriminalistický ústav VB, 1967. 527 s. ISBN není.
11. NĚMEC, M. *Kriminalistická taktika pro policisty*. Vydání 1. Praha: Eurounion, 2004. 328 s. ISBN 80-7317-036-1.
12. PORADA, V. a kol. *Kriminalistická metodika vyšetřování*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007. 231 s. ISBN 978-80-7380-042-0.
13. PORADA, V. a kol. *Kriminalistika*. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2001. 746 s. ISBN 80-7204-194-0.
14. SCHELLE, K. a kol. *Základy soukromého práva*. Vydání 1. Brno: Masarykova univerzita, 295 s. ISBN 80-210-0581-5.
15. SCHELLE, K. a kol. *Základy veřejného práva*. Vydání 1. Brno: Masarykova univerzita, 354 s. ISBN 80-210-0580-7.

16. STRAUS, J. a kol. *Kriminalistická technika*. Vydání 2. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. 431 s. ISBN 978-80-7380-052-9.
17. SUCHOMEL, T. *Klíčová otázka*. In Security magazín. 2014, roč. XX, č. 5-6, 55 s. ISSN 1210-8723.

Elektronické zdroje

1. ČESKO. Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 29. 3. 1966. In *Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek*. 1966, rozhodnutí č. 27, sešit č. 5 [sp. zn. 1 Tz 16/66]. Dostupné také z WWW: < <https://sbirka.nsoud.cz/sbirka/8783/>>.
2. ČESKO. Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 20. 12. 1966. In *Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek*. 1967, rozhodnutí č. 33, sešit č. 6 [sp. zn. 1 Tz 62/66]. Dostupné také z WWW: < <https://sbirka.nsoud.cz/sbirka/8978/>>.
3. ČESKO. Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 16. 7. 1971. In *Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek*. 1971, rozhodnutí č. 71, sešit č. 10 [sp. zn. 1 To 78/71]. Dostupné také z WWW: < <https://sbirka.nsoud.cz/sbirka/9596/>>.
4. ČESKO. Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 7. 12. 1971. In *Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek*. 1972, rozhodnutí č. 3, sešit č. 2 [sp. zn. 2 Tzf 3/71]. Dostupné také z WWW: < <https://sbirka.nsoud.cz/sbirka/9780/>>.
5. ČESKO. Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 2. 3. 1992. In *Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek*. 1993, rozhodnutí č. 18, sešit č. 5-6 [sp. zn. 5 To 39/91]. Dostupné také z WWW: < <https://sbirka.nsoud.cz/sbirka/12338/>>.
6. ČESKO. Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 1. 1993. In *Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek*. 1993, rozhodnutí č. 19, sešit č. 5-6 [sp. zn. 1 To 66/92]. Dostupné také z WWW: < <https://sbirka.nsoud.cz/sbirka/12322/>>.
7. ČESKO. Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 5. 1993. In *Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek*. 1993, rozhodnutí č. 38, sešit č. 9-10 [sp. zn. 3 To 16/93]. Dostupné také z WWW: < <https://sbirka.nsoud.cz/sbirka/12369/>>.
8. ČESKO. Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 16. 11. 1993. In *Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek*. 1994, rozhodnutí č. 32, sešit č. 8 [sp. zn. 4To823/93]. Dostupné také z WWW: < <https://sbirka.nsoud.cz/sbirka/12501/>>.
9. ČESKO. Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 2. 9. 1996. In *Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek*. 1997, rozhodnutí č. 22, sešit č. 3 [sp. zn. 3To595/96]. Dostupné také z WWW: < <https://sbirka.nsoud.cz/sbirka/12824/>>.

10. *Geheimwissen Schlüsseldienst – Eine Anleitung zum Schlossöffnen* [online]. [cit. 2022-11-15]. Dostupné z WWW: <<http://geheimwissen.at>> a <<http://buebl.com>>.
11. GOBRIW. *Průručka začínajícího lockpickera* [online]. 2008. [cit. 2022-12-03]. Dostupné z WWW: <<https://docplayer.cz/5131859-Prirucka-zacinajiciho-lockpickera.html>>.
12. KOBYLÁK, D. *Z historie trezorových zámků* [online]. 2019. [cit. 2022-11-17]. Dostupné z WWW: <<https://www.lockpickers.cz/kategorie/historie/31-z-historie-trezorovych-zamku>>.
13. MENŠÍKOVÁ, K. *Metody překonávání cylindrických zámků* [online]. 2015. [cit. 2022-11-29]. Dostupné z WWW: <<https://docplayer.cz/109312463-Vysoka-skola-banska-technicka-univerzita-ostava-metody-prekonavani-cylindrickych-zamku.html>>.
14. POKORNÝ, J. *Zámek* [online]. 2019. [cit. 2022-11-18]. Dostupné z WWW: <https://cs.wikisource.org/wiki/Ottův_slovník_naučný/Zámek>.
15. SPISAR, P. *Způsoby napadání zámkových mechanismů a možnosti kriminalistického zkoumání* [online]. 2007. [cit. 2023-01-16]. Dostupné z WWW: <<https://docplayer.cz/11693062-Zpusoby-napadani-zamkovych-mechanismu-a-moznosti-kriminalistickeho-zkoumani.html>>.

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Zákon č. 40 ze dne 8. ledna 2009 trestní zákoník. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, částka 11, s. 354-462. Dostupné také z WWW: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=40/2009&what=Cislo_zakona_smlouvy>. ISSN 1211-1244.
2. ČESKO. Zákon č. 141 ze dne 9. prosince 1961 o trestním řízení soudním. In *Sbírka zákonů Československé socialistické republiky*. 1961, částka 66, s. 513-576. Dostupné také z WWW: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=141/1961&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy>. ISSN není.

Seznam tabulek, obrázků a grafů

Tab. 1: Vývoj výše částek pro stanovení škody způsobené trestnými činy od r. 2001 ...	13
Tab. 2: Statistická data trestné činnosti – Česká republika	58
Tab. 3: Statistická data trestné činnosti – Olomoucký kraj	61
Obr. 1: Cylindrický zámek	24
Obr. 2: Sondy – nahoře had, dole dvojitá polovičně zaoblená	28
Obr. 3: Dorazový klíč	30
Obr. 4: Tělový klíč	34
Obr. 5: Klíč a paklíč s odsazeným tělem k zámku typu Chubb	36
Obr. 6: Hobbsův hák	37
Graf 1: Statistická data trestné činnosti – Česká republika	60
Graf 2: Statistická data trestné činnosti – Olomoucký kraj	63